СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XI. Скрентонъ, Па., Четверъ 30-го липня, 1903. Число 31. — Vol. XI. Scranton, Pa., Thursday, July 30, 1903. No. 31.

НОВИНКИ.

— **Американьскѝ** студенты не встыдають ся пôдчасъ вакацій заробляти на себе ручною фізичною працею. Роблять они на фармахъ, на стріткарахъ, по фабрикахъ и. т. д. Европейскѝ студенты сего не роблять. У нихъ фізична праця рахує ся за щось низького.

И не лишь студенты, але кождый хто троха лишь письма понюхавъ сейчасъ хоче бути паномъ. Подôбно рѣчь дѣе ся зъ редахторомъ вôдъ Нюйорскои „казеты“. Вôнъ лишь зъ далека письмо понюхавъ а вже ставъ уважати ручну роботу ганьблячою для себе. Коли прийшовъ до Америки то робивъ якійсь часъ въ сторѣ, де ошукавъ его властителѣвъ а опосля валявъ ся по Ню Йорку, ба навѣть ходивъ по жебраню, якъ кажуть. Але що жебране не дуже гонорова рѣчь тай може завести до арешту то взявъ ся на шпекуляціи, заложивъ вразъ зъ о. Обушкевичомъ ґазету и баламутить людей. И суть декотрѝ такѝ люде, що дають ся баламутити, сварять ся мѣжь собою и „редахторови“ за се платять грошѣ. А „редахторъ“ грошѣ до кишенѣ, тай смѣє ся зъ дурного Ивана и Ґриця, що черезъ него за чубы водять ся.

— **Дуже** оригінальнѝ автоматы можна вôдъ якогось часу оглядати на зелѣзничихъ дворцяхъ въ Голяндіи. Зъ выгляду нагадують они на старосвѣтскихъ лѣкарѣвъ изъ перукою на головѣ. Тѣло того лѣкаря-автомата має дуже богато отворôвъ, а надъ кождымъ зъ нихъ є описанѝ обявы якоись недуги. Коли до того отвору кинути вôдповѣдну скôлькôсть грошей, такъ автоматъ выкидає зъ себе рецепту изъ выписаными лѣками на ту недугу. Такимъ робомъ автоматы повнять вже службу лѣкарѣвъ.

— **Загадочного** убійства довершено въ Йонкерсъ, Н. Й. на особѣ якогось Инджела, богатого и звѣстного въ мѣстѣ пôдприємця. Передъ 4-ма днями выйшовъ вôнъ вечеромъ зъ дому и вже не вернувъ больше. Ажь по довшихъ пошукуванияхъ найдено оногды его трупа въ старôй стайнѣ Д. Кологейна, де лежавъ мабуть вôдъ довшого часу. Хто убивъ его и въ якôй цѣли доси не звѣсно. Догадують ся лишь, що се буде дѣло бомôвъ.

— **Страшне** торнадо навѣстило мѣсто Патерсонъ, Н. Дж. дня 22. с. м. Богато домôвъ завалило ся, 60 родинъ лишилось безъ захисту и даху надъ головою, и кôльканайцять людей потеряло житє. Кромѣ того було безлѣчь людей покалѣченыхъ, богато будинкôвъ ушкодженыхъ и много деревъ поломаныхъ. Шкода дуже велика.

Найстаршѝ люде не затямили въ Патерсонъ такои бурѣ.

— **Зелѣзнича** катастрофа, що лучила ся недавно въ пôвнôчнôй Испаніи, а про котру мы доносили свого часу, належить до найбôльшихъ катастрофъ въ послѣдныхъ лѣтахъ. Погибло поверхъ сто осôбъ, а около 150 потерпѣло такъ тяжкѝ раны, що богато зъ нихъ не потягне довго. Нещастє скоило ся надъ берегомъ рѣки Наерілля, доплывомъ Ебра. Оба береги сполучає зелѣзничій мôстъ на осьмохъ стовпахъ, довгій на 148 метрôвъ. Коли черезъ той мôстъ переѣзджавъ поспѣшный поѣздъ зъ Більбао до Сараґосси, нагло послѣдный стовпъ заваливъ ся. Зъ двохъ льокомотивъ перша достала ся вже на берегъ, зате друга зъ останками мосту и 18 ваґонами провалилась въ быстрѝ филѣ рѣки. Потороще́нѝ возы, въ котрыхъ було повно подорожныхъ, утворили гору, що заповнила рѣку вôдъ дна по самѝ береги. Глубина рѣки выносить въ тôмъ мѣсци 13 метрôвъ. Катастрофа наступила середъ дня, а побôльшивъ єѣ ще пожаръ, якій повставъ вôдъ розбитои льокомотивы. Мѣжь подорожными було богато недужихъ, що змагали до теплыхъ жерелъ въ Фітеро, богато монахôвъ и монахинь. Ратунокъ бувъ прямо неможливый, тымъ бôльше, що найблизша мѣсцевôсть Монстальво не має телеґрафічныхъ полученѣ. Зъ першою помочію поспѣшили околичнѝ мешканцѣ. Спровадили возы, матераци, ношѣ, лѣкарства, средства поживы. Пôзнѣйше доперва прибуло на помôчь вôйско, але наслѣдкомъ непорозумѣня мѣжь воя́ками а цивільными ратунокъ ишовъ дуже поволи. Причиняла ся до того страшна спека и недостача приладôвъ до пôдношеня бальков та зелѣзныхъ шинъ. Зъ подорожныхъ лишень шѣстьохъ выйшло цѣло, прочѝ або погибли, або потерпѣли раны. Испаньскѝ часописи приписують вину однодушно зелѣзничôй управѣ та домагають ся строгого укараня, бо управа знала вже давно, що мôстъ на згаданôй рѣцѣ непевный и коли небудь може завалити ся.

— **Пôсля** урядовои статистики прійшло въ 1902 роцѣ до Сп. Державъ 7533 Русинôвъ еміґрантôвъ. Були се одначе лишь тѝ, котрѝ признали ся до рускости а тыхъ, що подали себе за Полякôвъ, Словакôвъ, Москалѣвъ и пр. було въ въ трое больше.

— **Москіты** (комарѣ) появили ся въ Ню-Йорку, Бруклинѣ, Джерзи Сити, Лонґ Айландъ и охресности въ такôй скôлькости, що тамошнѝ жителѣ прямо не можуть собѣ дати рады зъ ними. Вечерами и ночами, коли по великôй горячи люде радѝ-бы вôдôтхнути и прохолодитись, бренять у воздусѣ цѣлѝ хмары комарѣвъ и кусають кождого безъ пощады. По тôй причинѣ богато грошевитыхъ людей утѣкає звôдти въ иншѝ околицѣ, а бѣднѣйшѝ намагають ся при помочи дротяныхъ сѣтокъ, закладаныхъ на дверѣ и вôкна, недопустити непрошеныхъ гостей до своихъ мешкань. — Найлѣпше выходять на тôмъ фабрики сѣтокъ, бо мають тôлько замовлень, що не можуть ихъ наробити.

— **Поліція** въ Атлянтикъ Сити, Н. Дж. слѣдить за злодѣємъ, котрый нѣчого бôльше не краде, лишень волосє у молодыхъ женщинъ. Именно вечерами, коли женщины идуть на прохôдъ, ловить вôнъ тыхъ, котрѝ мають найкраснѝ косы, вôдтинає имъ ихъ бритвою и щезає безъ слѣду. Кôлькадесять тамошныхъ женщинъ втратило тымъ робомъ свое волосє.

— **Кровава** драма сконѣла ся въ селѣ Увинѣ, брôдского повѣта (Галичина) въ пасѣцѣ господаря Василя Лотоцкого. Пасѣку доглядавъ 22-лѣтный сынъ Лотоцкого, троха придуркуватый, якій минулого року хотѣвъ повѣсити ся, але уратовано его на нещастє. Онодѣ вечеромъ вôнъ доглядаючи пасѣку, побачивъ на черешни двохъ хлопцѣвъ. Не надумуючи ся довго, взявъ сокиру, и коли хлопцѣ злѣзли зъ дерева и почали утѣкати, вôнъ дôгнавъ одного по другôмъ и обомъ розчерепивъ головы. Видъ крови збудивъ въ нѣмъ ще бôльшу дикôсть и коли побачивъ недалеко свою тету, 30-лѣтну Анну Йопекову, яка була въ блаженнôмъ станѣ, кинувъ ся на ню и также зарубавъ сокирою на мѣсци. На помôчь прибѣгъ стрыечный братъ шаленого Лотоцкого, але и его стрѣтила смерть зъ рукъ убійника. Хлопцѣ, що крали черешнѣ, называють ся Василь и Иванъ Деметруки.

До божевôльного нѣхто не мôгъ теперь приступити. Ажь вôйтъ давъ знати до жандармôвъ и тѝ розъоружили его, сковали тай вôдвели до вязницѣ въ Лопатинѣ. Тамъ розсудять, де має пôти убійникъ — на шибеницю, чи до дому божевôльныхъ.

— **Европейскѝ** капіталісты задивили ся на американьскихъ и также беруть ся орґанізувати величезнѝ тросты. Нѣмецкѝ дневники доносять, що передъ кôлькома днями зъорґанізувавъ ся въ Берлинѣ тростъ стали зъ основнымъ капіталомъ 120 міліонôвъ долярôвъ. Приступили до него всѣ найбôльшѝ фабриканты и властителѣ сталевыхъ фабрикъ въ Нѣмеччинѣ.

Пôзнали мабуть, що въ спôлку лѣпше обдирати бѣдный нарôдъ чимъ поодиноко...

— **Неначе** середъ зимы падавъ минувшои пятницѣ снѣгъ въ охресности Кампвелъ, повѣта Делаваръ, Н. Й. и покривъ землю на 1 цаль грубою верствою. И має се бути липень?

— **Пôдъ** мѣсточкомъ Рендгамъ, коло Олдфорджь, Па. валять ся старѝ майны, въ наслѣдокъ чого богато домôвъ почало пукати и западати ся. Мѣжь иншими валить ся также тамошный католицкій костелъ.

Жиды чи Христіяне?

Дня 19-го с. м. справлявъ весѣлє въ жидôвскôмъ салонѣ въ Нюарку, Н. Дж. оденъ Мадяръ. На тое весѣлє посходили ся кацапы и жиды а пôдпивши собѣ добре, почали на купѣ бити ся, самѝ не знаючи по що и на що, такъ що ажь головы собѣ порозбивали. На другій день тôлько ходили оденъ до другого та питали ся взаимно чи не знають за що они ся били. Гр. М.

— **Скупый** два разы тратить. Въ Нортгемптонъ, Па. убивъ тренъ 22-го с. м. 10 лѣтну дѣвчину коли збирала на колѣѣ угле. Єѣ отець Мих. Олексякъ (зъ угорскои стороны) высилавъ єѣ все-гда на угле хотячи въ сей способъ заощадити грошей. Та на жаль тую ощаднôсть переплативъ дорого, бо похоронъ коштувавъ его певно тôлько, що за тѝ грошѣ бувъ бы мôгъ за довгій часъ день и нôчь палити а кромѣ сего втративъ свою дитину. Се повинно бути перестророгою для другихъ родичѣвъ, щобы своихъ дѣтей не посилали вугле збирати.

М. Дода.

За Общество Взаимономощи.

Два роки тому назадъ, контрольоры не контролювали книгъ, бо бывшій секретарь не представилъ книгъ (о. Туркевичъ).

На послѣдной Конвенціи никто не вышолъ изъ батюшковскихъ рахункôвъ и зновь такъ позостало и члены брацтвъ о ничôмъ не знають. А въ газетахъ все хвалять, що все въ якъ найлѣпшôмъ порядку. Перше при розмѣтцѣ завсе было подане и число членôвъ и съ того кождый зналъ колько ко має на него выходити. Но понеже „краяне“ могли додуматися, що тамъ при каждой такой розмѣтцѣ было розложено на 20 и больше доляровъ, то теперь тото не подаєся и тоти гроши Богъ знає куда идуть, бо о тôмъ не вспоминаєся въ справозданю.

Православный.

— **Кôлька** сотъ воякôвъ зъ 14-го полка кавалеріи постôйнои арміи Сп. Державъ побили ся оногды коло крѣпости Ґрентъ, въ Аризонѣ, на капусту. Кôлька воякôвъ було въ борбѣ смертельно пострѣляныхъ а ще больше є покалѣченыхъ и порубаныхъ шаблями. До бійки прійшло пôдчасъ прогульки до Бенойтъ, Ариз. и сполученои зъ нею пиятики.

Остережене.

Одна часопись выходяча въ Чікаґо, замѣстила була свого часу довгу статю, въ котрôй широко обговорювала оголошеня патентованыхъ лѣкôвъ и лѣчничихъ інститутôвъ. Будьте осторожнѝ при купованю такихъ лѣкôвъ и выбирайте лишь такѝ, котрыхъ доброта зôстала доказана. Нема жадного лѣку, котрый бы бувъ такъ высоко рекомендованый якъ Трінера Американьскій Еліксіръ Гôркого Вина а признаня для него надходять вôдъ людей зô всѣхъ клясъ. Не є се патентованый лѣкъ, але правдивый, природный продуктъ. „Дякую дуже сердечно за надôсланє менѣ Американьского Еліксіру Гôркого Вина, котре менѣ помогло въ задивляючій спосôбъ. Мавъ я великѝ болѣ въ жолудку и стративъ много гроша на рôжнѝ лѣки безъ жадного результату. Се вино вылѣчило мене зовсѣмъ. І. Смольковичь, Ню-Сейлемъ, Па.“ Въ долегливостяхъ жолудка жаденъ лѣкъ не може дорôвнати Трінера Американьскому Еліксірови Гôркого Вина; вôнъ взмôцняє жолудокъ и дає спосôбнôсть принимати и травити ѣду. Вытворює нову кровь, котра є пôдставою здоровля и житя. На продажь у всѣхъ аптикахъ, або у фабриканта. Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pilsen Sta.

Нѣ разу не вдаривъ.

Образокъ изъ судовои салѣ.

— НАПИСАВЪ АНДРѢЙ ЧАЙКÔВСКІЙ. —

Президентъ суду подзвонивъ и велѣвъ возьному прикликати обжалуваного Грицька Чепѣгу. Грицько Чепѣга, мужикъ середныхъ лѣтъ, въ подертôй свитинѣ, зъ позагинаными въ кишеню полами и въ заболоченыхъ чоботахъ. Войшовши на салю вôнъ поставивъ палицю и полуденокъ у хустинѣ въ кутъ бѣля дверей, витеръ нôсъ, поправивъ розчѣхране волосе на головѣ и держачи передъ собою въ правôй руцѣ выполовѣлу велику кучму ставъ поволи приступати до стола. На такôмъ судѣ вôнъ ще небувъ нѣколи. Разъ позивавъ ся зъ Мариською Синицею за ганьбу, але то було въ малôмъ судѣ, тамъ сидить лишь одинъ „сендзя“, що заедно носомъ форкае — а тутъ судъ великій. За столомъ сидять чотыри „сендзѣ“ въ довгихъ халатахъ, наче рабѣны, тай у шапочкахъ, наче въ берлиткахъ, дальше якійсь паничь за паперами, потому якійсь панъ въ окулярахъ зъ червонымъ ковнѣромъ... Грицька напавъ страхъ... Нѣкого тутъ знайомого...

Ага! Тамъ сидить „вобронца“. Вôнъ щось балакае зъ тымъ червонымъ паномъ. Певно на нього змовляють ся... Отто правда на свѣтѣ! Взявъ вôсѣмъ срѣбныхъ, та кобы хочь словечко сказавъ, обôзвавъ ся... Не дармо вôнъ казавъ, що Грицька мусять засудити, а кобы хочь не дали великои кары... За те и вôсѣмъ срѣбныхъ узявъ... За щожь кара, коли вôнъ нѣчого не виненъ, бо не вдаривъ нѣ разу?

Грицькови зробило ся жаль: всѣ його кривдять... по що його тягають по протоколахъ?... Нынѣ втративъ днину, тай не знати, чи заплатять... бо вôдъ Варварки нѣчого не вôзьме... то жебруча баба... А найгôршій жаль до „вобронца“... взявъ грошѝ и навѣть губы не отворить.

Тѝ думки перебивъ йому президентъ и прикликавъ його близше. Грицько приступивъ и ажь теперь завважавъ на столѣ розпяте, перехрестивъ ся и поцѣлувавъ хрестъ. Йому стало вôдраднѣйше на серцю... Ще е якась правда на свѣтѣ — „вобронца“ бреше, що мене засудять.

— Якь называешь ся?

— Та Грицько...

— А ще якъ?

— Бôльше нѣякъ...

Президентъ нетерпливить ся.

— Кождый чоловѣкъ мае имя и назвиско...

— Я не маю нѣякого назвиска... що мене мае хто называти!

Одинъ членъ суду кинувъ пытане:

— А якъ пишешь ся?

— Чепѣга пишу ся...

— Отъ видишь! Кôлько тобѣ рокôвъ?

— Або я знаю... Може буде сорокъ безъ двохъ, а може й то нѣ...

— Ну, мы тутъ маемо твою метрику...

Стали пытати за мѣсце уродженя. Грицько обстававъ при тôмъ що вродивъ ся въ „нашôмъ селѣ“, та по довгихъ пытаняхъ сказавъ, що всѣ люде знають, якъ ихъ село называе ся...

Молодый паничь прочитавъ актъ обжалуваня. Грицько розумѣвъ лише, що про нього бесѣда, бо згадуеть ся и його батька и маму и Варварку — ту шельму, що черезъ неи терпить, а бôльше нѣчого. Читали по паньски... тому вôнъ решти не розумѣвъ. Пôдчасъ читаня давъ волю думкамъ. Нагадавъ собѣ, що треба було ще разъ повкрывати лѣпше стôжки, а то всьо замокне заки зъ нимъ зроблять ту „комендію“ и пустять до дому...

— Чи ты розумѣвъ що тутъ читали?

— А-я...

— Почуваешь себе винуватымъ?

— А-во! Я нѣчого не виненъ!

— Тажь Варварка лежала два мѣсяцѣ въ шпитали...

— Та най лежить и три... Щожь така жебрачка мае бôльше робити, якъ лежати, абы йно ѣсти дали... Або вона журить ся за господарство, чи що? Отъ дармоѣдъ...

— Але вона була хора — такъ казали докторы, ты еѣ побивъ...

— Або докторы видѣли? Я присягну сто разъ, не разъ, що еѣ нѣ разу не вдаривъ... А бôгме!

— Вона каже, що ты крутивъ еѣ руки патыкомъ...

— Та най каже! Най не краде! Я еѣ лише постраживъ, абы сорочку вôддала — але я еѣ не бивъ...

— Чи такъ було якъ тутъ писано?

— Або я знаю! Отъ понабрѣхували на мене, що хотѣли!

— Хто понабрѣхувавъ?

— Та вже не хто а той, що писавъ!

Усѣ засмѣялись.

— Ну, оповѣдай, якъ то було?

— Та якъ було... Моя жѣнка — шануючи день святый и сонце и высокій найяснѣйшій криміналъ — понавѣшувала на плотѣ шмате... То було ще зза лѣта, погода була, не така плюта, якъ бы отъ нынѣ, пхі! (Вôнъ вытеръ нôсъ и обтеръ пальцѣ до заболоченои холявы). Мене не було дома, ходивъ до двора, бо ялôвка зôрвала ся... Маю, Богу дякувати, свою худобу, двѣ коровѣ, абы здоровѝ були, и ялôвку трилѣтку. Надъ нею то моя баба розпадае ся якъ надъ дитиною, звычайне, свое ховане...

— Не плети менѣ дурниць за ялôвку, лише кажи, якъ ты Варварку побивъ?

— А Богъ бы еѣ побивъ и святый Антоній Берладинській... Я еѣ нѣ разу не вдаривъ!

— Та якъ то було зъ тою сорочкою?

— Ото-то-то, добре панъ кажуть... Та я мушу говорити зъ кôнця: я бувъ у дворѣ зъ ялôвкою...

— Чи ты цѣлый вѣкъ просидѣвъ у дворѣ? Кажи, якъ ты вернувъ?

— Якъ я вернувъ, то сорочки вже не було! Жѣнка наробила крику! Я пустивъ ялôвку и побѣгъ за нею...

— За кимъ, за сорочкою, чи за жѣнкою?

— Та чо' я бы бѣгъ за жѣнкою, а-во, за Варваркою! Жѣнка каже, що вона йно що выйшла зъ обôстя и потягла зъ плота сорочку...

— А жѣнка видѣла?

— Я тамъ знаю, чи видѣла!

— Ну, и щожь?

— Та що! Я здогонивъ бабу: вôддай, кажу, сорочку, — а вона присягае ся, каже, що нѣ тай нѣ! Ходи, кажу, сюда; взявъ еѣ за руку тай затягнувъ на обôсте: що, гадаю, буду публѣчити ся зъ такою на вулици... Шукаю, шукаю, обшукую — якъ у воду вкинувъ — нема...

— Бо вона певно не брала, коли ты не знайшовъ...

— Ага, не брала, а хтожь узявъ? Вона лише сховала, що лихій знайде — вона чарôвниця, все село знае — зъ чортами кумае ся.

— Не плети дурниць!

— Цѣле село то пошлюбуе... Я затягнувъ еѣ до коморы, тай прошу тай молю: вôддай, кажу, нѣчого не буде — нѣ тай нѣ; якъ затяла ся, то якъ той пень!

— Ну, и щожь далѣ?

— Та бôльше нѣчого не знаю...

— То я тобѣ доповѣмъ. Ты взявъ два патики, вложивъ мѣжь нихъ бабину руку одно й другу, звязавъ шнуркомъ и скручувавъ такъ, що баба ажь зôмлѣла зъ болю...

— Або то хто видѣвъ? Чи мае вона хочь одного свѣдка? Отъ, постраживъ еѣ троха тай годѣ...

— То вона зô страху хиба вылежала два мѣсяцѣ въ шпитали?

— Ато разъ, а щожь такôй нездарѣ й робити бôльше на свѣтѣ, якъ не лежати! Вона була-бъ тамъ цѣлый свôй вѣкъ пролежала, якъ бы були паны не выгнали неробу...

(Дальше буде).

ДОПИСИ.

Зъ Philadelphia, Pa.

Читаючи нюйорску „казету“ казавъ я, що се шкода на еѣ напады вôдповѣдати, и справдѣ такъ е, бо якъ жежь вôдповѣдати чоловѣкови, котрый обрахованемъ наперъдъ за що и кôлько возьме рубликôвъ такъ мае затуманену голову, що самъ не знае вже що мае писати, та пише безъ найменшои застановы а помимо сего уважае себе за дуже ученого та мудрого чоловѣка.

Але п. Зраднику скажѣть менѣ, хто се вамъ признавъ, що вы мудрый? Бо зъ вашого письма сеи мудрости не видно, хиба глупоту якои свѣтъ не бачивъ. Не буду богато розписоватись, бо не маю часу на стôлько, але удаюсь до осуду загалу, нехай вôнъ васъ осудить. Ось примѣромъ, возьмѣмъ 22 ч. вашои „казеты“ та придивѣмсь и прочитаймо, що вы тамъ написали та скôлько? Щосте написали то менше зъ тымъ, се вы самѝ знаете, але скôлько вы написали сего може нѣкому и на гадку не прійшло а може и вамъ самымъ. Вамъ може и на гадку не прійшло, що я зробивъ? Отже, абы переконатись кôлько вы набрехали я все змѣривъ. Отже „казета“ ваша мае 1728 квардатовыхъ цалѣвъ друку. Трета часть се оголошеня т. е. 567 квадратовыхъ цалѣвъ. Зôстае 1152 кв. цалѣвъ; а зъ сего 664 кв. цалѣвъ самои брехнѣ та черненя своихъ добремыслячихъ людей. Щожь теперь зôстае? 488 кв. цалѣвъ а понеже одна сторона мае 216 кв. цалѣвъ друку то вы на цѣлу ґазету написали що? Двѣ стороны и 56 кв. цалѣвъ, що мають мѣстити въ собѣ щось поучаюче. Але чи оно поучаюче то нехай осудять люде. Отжежь придивѣть ся теперь добрѝ люде, чи можна сего чоловѣка назвати мудрымъ, що все лишь сварить ся та кричить? Я цѣкавый хто васъ назвавъ мудрымъ? Якъ читавемъ то вы самѝ себе нимъ назвали. А бачили вы, щобы хтось о собѣ зле говоривъ? „Хвали мене губонько, бо тя роздôру“. А чи вы мудрый, то я и кождый инший скаже вамъ, що нѣ, бо и самѝ знаете якъ называють чоловѣка, котрый ходить, кричить та говорить самъ не знае що, котрый каже, що всѣ варяты лише вôнъ мудрый! Отъ лѣпше не выставляйтесь на смѣхъ, бо еще готовѝ сказати, що и вы такій. Думаю, що чейже нимъ не схочете бути. Раджу вамъ політику закинути, бо се не для васъ, а чому то вже знаете. Вашѝ брехнѣ намъ нѣчого не зроблять, то будьте певнѝ! Мене такожь не майте за свого ворога, бо я хочу и хотѣвъ добра Русинôвъ та за нихъ терпѣвъ. Я знавъ якѝ „патріотники“ е вашѝ братя — однакъ я хотѣвъ зъ ними лучитись та разомъ працювати. На се просивъ я ихъ, абы конче були минувшои недѣлѣ т. е. 5. Липня на мітинґу въ Филаделфіи и спробувалисьмо, та знаете що? Показало ся якѝ тотѝ вашѝ братя мудрѝ, бо говорили такѝ дурницѣ, що ажь сумно було слухати. Дивно менѣ, що вы зъ такими людьми пристаете. Та скажу лише тото, що если и вы такій мудрый якъ они були, то зъ вами нема що робити, а вы повиннѝ бы встыдатись зъ такими людьми тримати. А може то вы ихъ такъ вымуштровали. Га! то ґратулюю вамъ такихъ кумпаністôвъ. Але то звычайно „зъ якимъ пристаешь такимъ зôстаешь“.

Встыдъ! Поправте ся,
Схаменѣть ся недолюдки, дѣти юродивѝ,
Подивѣть ся на край тихій, на свою Вкраину;
Полюбѣте щирымъ серцемъ велику руину!
Розкуйте ся, братайте ся у чужому краю
Не шукайте, не питайте того що не мае
И на небѣ а не тôлько на чужому полѣ...

И. Соколинъ.

Зъ McKeesport, Pa.

Американьскѝ москвофулы чи вы не перестанете говорити и переслѣдовати насъ Русинôвъ и нашу руску церковь? О що вамъ такъ дуже прикро? Знаю вже добре якѝ зъ васъ честнѝ люде. Много а много зъ васъ есть такихъ, що самъ себе пôдписати не знае а другого потрафить такъ очернити якъ и пр. І. Симъ. котрый написавъ всяку неправду на М. Грацоня. Хотя вы Симъ такъ говорите, що М. Грацонъ ходивъ до васъ учити ся писати и читати, однакожь, якъ видно, то за такій короткій часъ ученикъ ставъ мудрѣйшій якъ учитель.

Вы не гôднѝ въ его слѣдъ ставати. Отже пильнуйте свого носа а не чужого проса, не робте нѣкого дурнымъ, бо вы самѝ не дуже мудрѝ. Такъ само вы п. Чу...а! Не копайте пôдъ другимъ яму, бо самѝ въ ню впадете.

Перестаньте рыти, не ходѣть якъ левъ рыкающій и не бунтуйте людей противъ св. рускои вѣры, бо въ тôмъ вы цѣлкомъ дурнѝ. Говорите, а самѝ не знаете, що такъ якъ бысте вже цѣлкомъ розумъ утратили. Наша руска церковь есть такъ сильна, що жадна сила не потрафить еѣ перемочи. Такъ само не закидайте жадныхъ блудôвъ нашимъ урядникамъ М. Р. Н. С. бо вамъ колись ухо въ збанку ся вôрве. Я вже васъ пôзнавъ якій зъ васъ фільозофъ, що баньки носомъ вмѣе пущати.

Р. Н. С.

Зъ Huron, Wis.

Зô всѣхъ сторôнъ пишуть люде до „Свободы“ про свои кольоніи — то хочу и я пару слôвъ о нашôй кольоніи написати. Земля у насъ дуже добра и климатъ такожь здоровый. Акеръ землѣ коштуе тутъ 11 до 15 долярôвъ. До стаціи колѣевои и до мѣста е звôдси 12 миль дороги. Хто хоче куповати землю, то нехай тутъ прийде а не буде всегда слухати босôвъ анѣ бояти ся о свое жите тай дѣтямъ своимъ якусь спадщину зôставить. Фабрикъ тутъ поблизко нема, але за тое есть робота въ лѣсѣ, при котрôй хлопъ може заробити на мѣсяць 30 долярôвъ и костъ. Теперь тутъ все лѣе, травы повыростали великѝ и люде зачинають робити коло сѣна, але я нѣ, бо не дуже маю вироблонои землѣ то на сѣно еще немамъ. Дивно що Русины канадійскѝ хвалять ся, що въ Канадѣ такъ добре, тымчасомъ якъ зъ Канады приходить тутъ много Французôвъ и купують собѣ тутъ землю.

П. Тарасъ.

Зъ Superior, Pa.

Въ нашôй околици волочить ся аґентъ, що намовляе людей до якоись орґанізаціи, де беруть по 6 и 10 долярôвъ на вступѣ а \$1.50 на мѣсяць. За тѝ грошѣ дають сейчасъ вôдзнаки бляшанѝ, котрыхъ можна дôстати дозенъ за 6—12 центôвъ. На вôдзнакахъ тихъ написано „Narodny Ochranny Spolok, Uniontown, Pa“. Встыдъ и ганьба, що деякѝ Русины дають ся туманити сему аґентови и вступають до сеи орґанізаціи хочь тамъ мусять заплатити самого вступного бôльше якъ въ Союзѣ за цѣлый рôкъ. Але Русинъ все скорше чужому повѣрить якъ свому. Михайло Пупикъ заплативъ 9 долярôвъ до тои орґанізаціи а коли захворѣвъ то и песъ не гавкнувъ, а коли ся выздоровѣвъ и пôшовъ шукати того офису то ему сказали, що они до того не мають ничь, що якъ хоче дальше належати то добре а якъ нѣ, то може собѣ ити геть. А коли вôнъ зачавъ щось говорити, то выпхали его за дверѣ и на тôмъ конець. Добра то наука для нашихъ Русинôвъ, абы коли мають що свого, доброго, щобы не пхали ся до чужого. — Мітинґъ вôдбуде ся въ Superior, Pa. 16-го Августа, о пôвъ дванайцятои годины, а о першôй въ Ню Александрія, Па.

Ос. Даниловичь.

Зъ Edmonton, Alta., Канада.

Давно вже не було жадноим дописи зъ нашихъ сто-

ронь. Дехто думавъ бы може, що тутъ Богъ зна якъ все добре — народъ благоденьствуе, и тому нѣхто про себе не дае знати. Хто бы однакъ такъ думавъ про нашу провінцію Альберту, той мыливъ бы ся дуже, бо тутъ вмѣсто якого такого порядку — самй лишь непорядки, куды лишь поступишь ся. Непорядки тотй такъ великй, що попросту нѣкому не хоче ся зô всты ду описувати ихъ и подавати до публичнои вѣдомости. Я живу въ Едмонтонѣ 5 лѣтъ и мавъ досыть спосôбности приглянутись рôжнымъ людямъ та звычаямъ, однакъ ще не бачивъ я, щобъ котрый народъ мавъ такй злй налоги якъ народъ рускій, народъ котрый колись мавъ славу и честь передъ другими людьми а теперь прийшовъ тутъ на велику ганьбу а все черезъ свои неморальнй поступки, бо матеріяльно стоить добре. Не перестававъ я неразъ цѣлыми годинами а часомъ и днями наговорювати декотрыхъ людей до заложеня громады, читальнѣ, братства и другихъ пожиточныхъ рѣчей, але все на дармо. Въ другихъ людей въ Канадѣ суть церкви а у насъ Мазуры збирали на церковь складку, бо такъ ОО. Василіяне зарядили, и вôддали Василіянамъ назбиранй грошѣ, а тй мовчанкою збувають цѣлу справу, бо и на щожь имъ церковь будувати, коли имъ у Французôвъ добре такъ якъ у Бога за дверима. Они не хочуть ся погнѣвати зъ Французами, бо може и сами бы не мали що робити, а такъ притримують ся пословицѣ: „тримай языкъ за зубами, будешь ѣсти кашу!“ А тымчасомъ другй народности роблять значнй поступы та смѣють ся зъ Русинôвъ, що Русины мають такихъ славныхъ проводирôвъ, котрыхъ епископъ Леґаль ажь попôдъ хмары выхвалювавъ якъ приѣхали въ Канаду а нѣгде ихъ роботы не видно. Люде думали, що то щось буде немале, коли такй проводирѣ зачнуть учити та орґанізувати народъ до однои громады. — Однакъ завелись люде — нема нѣчого. Пустй надѣѣ, обѣцянй грушки на вербѣ вже облетѣли и нѣхто ихъ и не бачивъ. Проводирѣ однй вôдъѣхали и не знати за нихъ. А тіи простй безъ слѣду остались и „якъ го букомъ, такъ го палковъ.“ А народъ якъ сваривсь за вѣры, такъ и теперь еще гôрше сварить ся, а проводирѣ смѣють ся въ кулакъ та ждають на случай, щобы могли руки вôдъ всего змыти и святый спокою гараздъ зъ тобою!

А тутъ въ самому мѣстѣ що ся дѣе? Молодѣжь здеморалізована такъ, що и и згадувати не можна; дѣвчата, котрй були добрыми дѣтьми родичѣвъ, теперь и говорити не хочуть до своихъ родичѣвъ, встыдають ся и згадати имя родичѣвъ своихъ. Єще „пипскинъ“ не вывѣтрѣвъ а тутъ вже „тату, не говорѣть до мене по руски, бо ся смѣють англики зъ мене“! А другй на вѣру сидять на людскій смѣхъ и ганьбу. Тамъ знову до ворожки идуть и цѣлыми недѣлями сидять та учать ся чарôвъ; вѣдьма стриже-обтинае имъ волосе та обѣцюе, що будуть ся выдавати за тыхъ легинѣвъ, котрыхъ хочуть. Дальше знову другй крадуть грошѣ въ роспустѣ, за котрй потому передъ головнымъ судомъ присяглыхъ на ганьбу и глумъ цѣлому имени рускому тутъ суть выставленй. Ось такй то важнй подѣѣ трафляють ся тутъ, где приѣхала цѣла ватага Василіяньска. А службы Божои нѣхто тутъ не чуе анѣ науки, анѣ слова Божого, котре бы могло бути слухане богато народомъ рускимъ, та нема що и говорити, бо пенсіи не ухвалили мы (не знать кому та за що), отже если коли котрый зъ Василіянôвъ мае службу Божу (читану мае ся розумѣти и то у французскому костелѣ), то такъ рано (щобы не перешкодити Французамъ, борони Боже), що и нѣхто не знае, а тіи, котрй ся припадково довѣдають то приходять тôлько на користь Французамъ, бо Французы не пустять дѣвчины чи чоловѣка до лавки доки не заплатить десять центôвъ за сидженe. Єсли бы служба Божа була спѣвана то хочь бы чоловѣкъ посидѣвъ за свои десять цент. а то за читану, котра скорше нѣжь за пôвъ годины вôдправить ся а еще якъ не можна потрафити акуратъ на початокъ то и тôлько нѣ, то не оплатить ся и йти до французского костела та занести десять центôвъ ворогамъ на бôльшій смѣхъ зъ Русинôвъ. И такй, бачте, тутъ рѣчи дѣють ся. Може хтось скаже, що я черню священикôвъ або щось несправедливого говорю, то я кождый примѣръ, котрый тутъ подаю фактомъ могу ствердити и свѣдôцтвомъ певныхъ людей.

На нынѣ мушу вже закôнчити и дай Боже, щобы не прийшло ся повтаряти о тихъ бридкихъ образкахъ зъ житя Русинôвъ Едмонтоньскихъ.

Т. С. І.

Зъ Bridgeport, Conn. Jul 2 1903.

Прошу помѣстити спростоване на допись анзонійского батюшки зъ дня 19 Мая с. р. въ »Свѣтѣ«.

Перепрашаю всѣхъ читателѣвъ »Свѣта«, що не мôгъ я на часѣ дати отповѣдь. Причина тому была слабость, котра одбирала мнѣ силъ на долшій часъ.

Розскажу вамъ братя роботники исторію, якъ то могутъ воювати батюшки чи правда чи нѣтъ лишь абы на своимъ поставити.

Трафилось менѣ быти въ Ансоніи въ недѣлю на службѣ и по полудни на вечерни. На вечерню я прибылъ на Стиховны. Войшовши въ церковь я видѣлъ г. Н. Микевича самого въ клиросѣ, та якъ завсе, такъ въ той часъ, я вступилъ до клироса и г. Н. попросилъ мене спѣвати одинъ стихъ на Стиховнахъ а потому мене попросилъ спѣвати „Нынѣ отпущаеши“, котру то пѣснь онъ самъ началъ и на мене кивнулъ, щобъ я дальше спѣвалъ. Отъ то было все мое спѣване. „Нынѣ отпущаеши“ было спѣвано на 5-й гл. болг., котрый, якъ знае каждый галичанинъ, спѣваеся низкимъ и подвысшенымъ голосомъ. Попъ по сконченю вечернѣ, менѣ дякуе за спѣване и каже, щобъ я бôльше не спѣвалъ, бо мой спѣвъ дикій и незгаджае ся зъ спѣвомъ его псаломщика. Всѣ бывшіи въ церкви очи на него выбалушили и не могли поняти причины. Но мнѣ не треба было думати до чого се ишло. Я зачекалъ по вечерни и спросилъ батюшку отъ такъ: „Кто изъ насъ знае лучше спѣвъ галицкій, я чи онъ. Онъ каже, що треба мати лишь уши. Добре. Дальше каже въ »Свѣтѣ«, що я книжку до себе пригорталъ. Се брехня и ложь батюшко. Якъ вы се видѣли изъ олтаря? Кого вы то розумѣете: „Щобъ ни мы, ани псаломщикъ не годни были за нимъ потягнути спѣвати якимсь дивнымъ напѣвомъ. Червонѣемъ мы (кто то?) отъ стыду, але щобъ спѣвъ его не выглядалъ такъ дикимъ, пробуетъ за нимъ подтягнути, (кто то?) но сейчасъ же мусить и кидати, бо бачитъ, що навѣть и псаломщикъ нашъ не годенъ за нимъ ити“. Отъ видите, сами не хотячи выхвалили мене, що и вашъ псаломщикъ не могъ зо мною тримати. Тажъ се знае половина американскихъ русинôвъ, що я спѣвакъ славный и що Богъ надѣливъ мене добрымъ голосомъ. (Вамъ треба знати, що я и „Исполла эти деспота“ спѣвалъ Архіерею). Що вы кажете, же то былъ дикій голосъ. то се только вамъ дикунамъ такъ выдаеся, но намъ галичанамъ нашъ спѣвъ дорожшій якъ ваши всѣ царски ордены. А що мой спѣвъ не могъ рôжнитися отъ вашого псаломщика, то вамъ мушу сказати, що мы сусѣды изъ старого краю, школа и все у насъ одно и если мой спѣвъ не былъ дикимъ перше въ ансонійской церкви, то якъ же онъ сталъ теперь дикій? У васъ уши плохіи, а що правда, то поспытайте вашихъ спѣвакôвъ, котри до сего часу еще не привыкли до вашого чистого дикого голосу (мацинскихъ жебракôвъ на отпустѣ).

Дальше батюшка каже такъ: „Каждому было розумно (кому?), що такъ высоко заспѣвалъ г. С., щобъ показати намъ свой голосъ (всѣ его знаютъ не отъ днесь) а началъ спѣвати не такъ якъ мы звыкли (не знаемъ якъ вы звыкли), щобъ каждый и высоку ученость его побачилъ. Понизити нашого псаломщика и на томъ пониженію побудовати свое величіе.“ На другій тыждень прійду и отвираю въ Ансоніи shop малярскій. Се ваше якъ разъ свѣдоцтво и уши, якъ вы понимаете галицкій спѣвъ. О пониженію вашого псаломщика шкода говорити. Онъ знае мене а я его не отъ днесь. Но можь ему ни отбирати ничого, ани понижати его, коли низко стоитъ. Онъ неборачина заслужился за 8 рокôвъ свого труду у васъ тимъ, що получилъ грамоту въ родѣ листа, котра то грамота каже що его дитина не буде крещена православнымъ священникомъ, а котра родилась ажь за мѣсяць. Отъ где выйшло шило зъ мѣшка. Тому то былъ и нападъ на мене щобъ подвысшити его славу котру сами ему одобрали? Се знае каждый въ Ансоніи до чого се падае. Но на всякой случай нимъ вы мали мене обидити, треба было мене упередити чи словомъ чо то вывѣсити sign и я перекрестилъ ся быхъ пошолъ во свояси.

Кажете, що г. С. уклонился вамъ по кавалерски и то ажь два разы. Отъ вамъ знову нове свѣдоцтво, що С. не изъ вашой культуры. Онъ вамъ отдалъ честь, но понеже вы зачали грубіянити, то онъ хотѣлъ ся здати съ вами и сказалъ вамъ послѣдне слово. „Выведите его отсюда вонъ“. Ансонійцы знали о томъ давно, що то вы такъ бы зъ ними робили и длятого церкви не дали вамъ въ руки, значитъ вы не настоятель а парохія настоятель вы же слуга престола, и въ той часъ можете гринорику розсказовати въ ансонійской церкви, коли вступите въ члены строителей и благодѣтелей сего св. храма. Но пока вы гринорикъ, не омывшійся еще въ водѣ свободы, то вамъ не занадто пасуе.

Вы доводите, що я былъ пяный. Чи не упалъ я, кланяючись по кавалерски вамъ? Отъ най вамъ скаже той самъ Семанъ Вархоликъ. А я скажу только, що если въ Обществѣ будутъ всѣ таки піяки якъ я, то Общество николи не буде потребовало выдавати на брошуры по $120.00 и обôйдеся безъ свары попôвъ. Но если вы цѣкави знати кто суть піяки, то я вамъ ту услугу могу зробити а може и люди были бы цѣкави почитати. А теперь вамъ скажу, кто нарушае „церковное благочиніе.“

И такъ начнемъ отъ початку. Пôпъ, батюшка Е. въ Нью-Іорку ударилъ прихожанина О. З. въ лице на собранію членовъ братства въ церковномъ домѣ. За се малъ быти изверженный изъ священства, но удалось ему перепросити г. З. при еп. Николаѣ въ Бриджпортѣ.

Свящ. В. дусилъ за горло г. Г. прихожанина и церковника въ церкви, що му не хотѣлъ отдати деньги яко касіеръ церковный такъ, що той зъ болю не могъ за мѣсяць ѣсти. Вашъ попередникъ вызывалъ громы на розбойниковъ (парохіянъ), въ церкви, котри нѣбы то напали на якусь „любезну“ Анастасію (служанку) и ю перестрашили.

Вы же нападаете людей въ церкви и церковь уживаете за shop для мальованя образôвъ на бизнесъ. Батюшка изъ Бриджпортъ не докончилъ похорону а въ злости утѣкъ до дому. Отъ вамъ факты и доводы, кто нарушае миръ церковного благочинія.

Вы кажете, що кто хоче у васъ спѣвати, то мае ся васъ о позволене просити? Та на що? На то, чого вы не знаете? Чи може слѣпый зрячого провадити? А ту вы знову одбираете г. Никифору честь и хочете еи собѣ привластити. Сама себе баба бье.

Що до моей учености, то я не хвалився передъ передъ никимъ и не хвалюся а такожъ и зъ вами не мѣняюся. Но вы, видно, хочете похвалитися. Вы же кричали въ церкви, щобъ всѣ анзонійски уніяты посылали дѣти до васъ на науку. Але вамъ перше треба знати, що въ Ансоніи есть академія, котру вашъ попередникъ перейшолъ, а котру и вы повинни перейти и по зданю испыту зрѣлости и полученю диплома, ажь въ той часъ могли бы вамъ повѣрити, але и то не уніяты. Они ажь надто добре знають ученость 40-доляровыхъ попôвъ, до котрыхъ катеґоріи и вы прилежите. Розумно?

Дальше уже подъ точками.

1) Радитъ попъ: „Николи не допускати къ церковнымъ книгамъ людей, прійшовшихъ Богъ знае съ отки а найпаче нетверезыхъ и съ кепскою славою. Бывають, вѣдь таки случаѣ, що пѣвець-уніятъ прійшовши до православной церкви „Вѣрую“ спѣвати „Отъ Отца и Сына исходящаго“, або въ концѣ и папу римского поминае.

Отъ вамъ отповѣдь:

1) Никто до книгъ ся не бере, кто книгъ не знае. Не робте никого зайдомъ, коли вы самъ зайда Богъ знае съ отки. Я есмь ту 22 роки и есмъ горожанинъ сего краю, а вы зайда Богъ знае съ отки. Щобъ уніятъ начиналь „Вѣрую“ спѣвати отъ „Отца и Сына исходящого“ се ложь, котру вамъ никто не повѣритъ, бо уніятъ, котрый иде до клироса, знае больше за вашихъ русскихъ псаломщиковъ. Знае ли вашъ псаломщикъ хоть одинъ подобный болгарскій гласъ? Нѣтъ! А чому они суть въ книгахъ кіевскихъ? Вѣдь уніяты не взяли ихъ ни отъ полякôвъ ни отъ папы? Не правда и то, щобъ уніятъ въ концѣ „Вѣрую“ и папу римского поминалъ. Уніятъ знае, що есть гдесь въ Римѣ папа, т. е. чоловѣкъ, котрый сполняе найвысшу духовну власть и до котрого церкви належатъ милионы народа, то если онъ подъ него належитъ, то чомужь бы и не вспомнути его тамъ где приписуеся? Тажь Христосъ каже: „Возлюби Бога всѣмъ серцемъ твоимъ, всею душою твоею, а ближняго твоего, яко самого себе. А кто есть ближній? Я чулъ неразъ арабского архимандрита о. Рафаила въ Нью-Іорку, поминати отоманску царску родину турецку. Щожь вы на то? Пошлійте ему запретительне посланіе, божь се нечувана рѣчь поминати ворога христіянъ! Розумно?

На другу точку есть отповѣдь высше.

3) „Въ разѣ такихъ случаѣвъ, вывѣсте табличку съ написомъ, а каждый уникне съ вашои стороны нападу. Розумно? Ту въ Америцѣ, где есть небезпечне мѣсце, всюда выставляють написи, а до того ще и освѣтляють кольоровымъ свѣтломъ!

На четверту точку, тоже отповѣдь высше.

А на конецъ — мы поважаемъ церкви, бо они суть домы для молитвы, они суть побудовани нашою кровію, нашимъ потомъ и они повинни наши и быти. Но що вы ихъ хочете одобрати и стати самовôльными панами, то для того и творите чудеса. Розумно?

А теперь я скажу тоже братямъ: Отъ голоду, войны, огня, нашествія враговъ, напраснои и несподѣванои смерти и отъ такихъ попôвъ, сохрани насъ Господи!

Д. С-ей.

Русины въ Манітобѣ

повиннй затямити собѣ параґрафъ 17-ый, субсекція е зъ тамошного выборчого права. Параґрафъ сей каже, що жаденъ чоловѣкъ не мае права голосувати, котрый не е анґлійскимъ пôдданымъ або не мешкавъ въ Канадѣ що найменче 7 рокôвъ передъ тымъ заки иде першій разъ голосувати. Хто хоче голосувати, хотяй ще не мешкавъ 7 лѣтъ въ Канадѣ — сей мусить умѣти читати або по анґлійски, або по французки, або по нѣмецки, або по исляндски, або по скандинавски. Якъ бачите, хотяй бы хто умѣвъ читати по руски то однакъ не мôгъ бы голосувати если не мешкавъ бодай 7 лѣтъ въ Канадѣ. Таке выборче право ухвалили консерватисты а партія лібèральна старае ся, щобы се право було скасоване и щобы такожь тй люде, що умѣють читати по руски мали право до голосованя хотяй ще не мешкають 7 лѣтъ въ Канадѣ.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday at 209–211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверь и коштуе:

Въ Америцѣ и до старого краю на рôкъ $2.00
Въ Америцѣ и до старого краю на пôвъ року $1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Хто хоче, щобы те, що напише, было друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Суботу вечеръ.

Поодинокѣ числа „Свободы“ можна купити у:
A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York, N. Y.

Всѣ дорослѣ члены Союза записанѣ на цѣле посмертне достають почавши вôдъ Юлія 1902 року »Свободу« безплатно. Въ разѣ якои помылки пов. члены „Союза“ зволять написати намъ вôдъ якъ давна належать до „Р. Н. Союза“ и до котрого вôддѣлу.

Редакція.

Національно-політичне положене галицькихъ Русинôвъ.

Зъ нагоды именованя ґрафа Станіслава Баденього краевымъ маршалкомъ, вôдозвали ся въ польськôй и руськôй пресѣ въ Галичинѣ голосы, про якѣ годить ся згадати.

Польськѣ ґазеты зъ именованя нового маршалка зовсѣмъ вдоволенѣ, лишь остерѣгають його, абы не зôйшовъ на блудну дорогу въ польсько-руськôй справѣ, т. е. абы не захотѣвъ руководити ся якою-небудь справедливостю супротивъ Русинôвъ, бо-жь польськѣй загалъ порѣшивъ знищити до тла те „гайдамацьке племя“.

Руськѣ ґазеты, бодай тѣ що роблять „высшу політику“, т. е. „Діло“ и „Руслан“, приняли нового маршалка изъ вдоволенемъ, хочь не проявляють його въ однаковый спосôбъ. „Діло“, якъ ґазета опозиційна витае нового маршалка зъ певною резервою, а констатуючи, що ґр. Бадені есть пропаґаторомъ угодовои політики супротивъ Русинôвъ, заявляе, що та політика може бути корыстна, о скôлько Поляки старати-муть заспокоити всѣ потребы Русинôвъ, а шкôдлива, коли вони захотять зловити на сю політику лишь податливѣ одиницѣ середъ руського загалу. За те „Руслан“, котрый все зôтхае до згоды зъ поляками, прямо скаче зъ радости, що маемо такого маршалка.

Заходить пытане, чого можуть галицкѣ Русины надѣяти ся не то вôдъ ґр. С. Баденього, але загаломъ вôдъ найлѣпшого пôдъ сонцемъ маршалка та галицького правительства въ загалѣ. Щобы вôдповѣсти на се пытане подивѣмъ ся найперше, що представляе пôдъ національно — політичнымъ зглядомъ Галичина. Єсть се теріторія, зложена въ меньшôй части (заходъ) зъ польськихъ, а въ бôльшôй (сходъ) зъ руськихъ земель, населена двома рôжными народами, якимъ уся исторична минувшôсть каже радше ненавидѣти ся, якъ жити въ згодѣ. Вже въ самôмъ сформованю Галичины лежавъ той основный блудъ, що двѣ теріторіи, рôжнѣ пôдъ національнымъ зглядомъ, злучено въ одну адміністраційну цѣлость.

Пôдчасъ абсолютизму въ Австріи налягала на всѣй Галичинѣ важкою рукою бюрократична нѣмеччина, котра вôдбивала ся й на культурнôмъ житю Галичины. Школа, урядъ, всѣ публичнѣ институціи, все се було наскрôзь нѣмецке.

Коли настала конституція, коли поодинокѣ краѣ Австро-Угорщины почали на основѣ конституційныхъ законôвъ націоналізувати ся, нѣмеччина уступила въ Галичинѣ мѣсце польщинѣ. Се було зовсѣмъ природне. Коли признанс всю Галичину, однымъ цѣлымъ, то очевидно, що въ нѣй мусѣвъ запанувати народъ, польській. Школа, урядъ, всѣ публичнѣ институціи, все те, що выступало именемъ краю, почало прибирати польській характеръ. Рôвночасно почало ся польщене схôдной, корѣнно и чисто руськои части Галичины. Довкола шкôлъ, урядôвъ та публичныхъ институцій зъ польськимъ характеромъ почало зростати польське культурне житє. Купцѣ, промысловцѣ, всѣ тѣ, що мали яку-небудь стичнôсть зъ тыми центрами о польськôмъ характерѣ, що мали якѣ-небудь зиски зъ тои стичности, всѣ вони ставалися Поляками. Въ такій спосôбъ зростае въ насъ типъ жида, що вважае себе Полякомъ, Русина, що стараеть ся затерти всякій слѣдъ свого руського походженя. Сей процесъ польщеня вôдбуваеть ся головно по мѣстахъ, а його наслѣдки такѣ, що нынѣ нема въ схôднôй Галичинѣ нѣ одного бôльшого мѣста, въ якôмъ перевагу мали-бъ Русины. Все попольщилось. Попольщились навѣть ту руськѣ хлопы, що перенесли ся до мѣста на постôйный заробокъ, а навѣть тѣ зъ нихъ, що ставали соціялістами, вôдпадали вôдъ свого народа, ставали соціялістами польськими, бо руськихъ соціялістичныхъ орґанізацій не було.

Теперь справа стоить такъ, що коли взяти на увагу схôдну Галичину, то е се що правда руська країна, але вже зо спольщеными мѣстами, зо значною польською меньшôстю; але коли вôзьмемо на увагу всю Галичину, то Русины супротивъ Полякôвъ и спольщеныхъ жидôвъ становлять тутъ лишь національну меньшôсть.

И всюды обходять ся зъ нами якъ зъ меньшôстю. Вправдѣ е въ Австріи основный законъ про рôвноправнôсть націи, але той законъ не зносить польського характера всеи Галичины. Вô всѣхъ урядахъ, навѣть въ громадськихъ, вô всѣхъ школахъ Галичины, вô всѣмъ публичнôмъ житю пануе польщина, а руськои мовы уживають лишь на выразне жадане стороны.

Такъ воно есть и такъ воно пôсля теперѣшного стану выходить. Навѣть найприхильнѣйше Русинамъ галицьке правительство сего не змѣнить. Щонайбôльше може зарядити абы уряды сповняли домаганя руськихъ сторôнъ, абы такъ Русинôвъ не переслѣдували, якъ се дѣеть ся теперь; але загально-польського характера Галичины змѣнити воно не зможе и не схоче.

Ось-яку реальну вартôсть мае надѣя на справедливôсть усякихъ маршалкôвъ. Теперь насъ уважають за національну меньшôсть у Галичинѣ, а при тôмъ ще скажемо переслѣдують, а при найлѣпшôй воли галицького правительства трактували бы насъ по справедливости, пôсля законôвъ, але все таки лишь якъ національну меньшôсть. Бо щобъ Поляки, навѣть найсправедливѣйшѣ, дали въ школахъ та урядахъ схôдной Галичины першенство руськôй мовѣ, а польську поставили на другорядне мѣсце, то значить; зробили те, що повинно бути, на се нема найменьшои надѣ.

То-жь коли Русины хотять бути господарями въ схôднôй Галичинѣ, то мусять бороти ся о подѣлъ Галичины на часть руську и польську, а въ сѣй боротьбѣ не поможе имъ нѣякій маршалокъ-Полякъ. Противно, чимъ вôнъ буде нѣбы лѣпшій супротивъ Русинôвъ, тымъ гôрше, бо вôдведе легковѣрныхъ вôдъ боротьбы, на що й теперь заносить ся, а чимъ буде гôршій, тымъ лучше, бо гнетъ пожене до боротьбы и байдужныхъ.

Въ такôмъ освѣтленю треба розумѣти всѣ змѣны правительственныхъ осôбъ въ Галичинѣ и „телячѣ восторги“ Рутенцѣвъ, все одно чи старыхъ, чи пôдновленыхъ опозиційною краскою.

5. липня 1903. р. М. Л.

Кôлька словъ
О. Обушкевичови на розумъ.

Отче Обушкевичь!

Въ 29-ôмъ числѣ »Свободы« обѣцяли мы 200 долярôвъ надгороды для васъ, если присягнете, що вы не належали нѣколи до компаніи »Правды« анѣ не були еѣ директоромъ. Вы, о. Обушкевичь, не вôдповѣли впростъ на тое нѣчого — бо вы любите всегда удавати покривдженого та переслѣдованого „радикалами“ старця... Вмѣсто вôдповѣсти, що вы е або не е компаністою вôдъ »Правды«, вы чѣпилися о. Пôдгорецкого и его ока. О. Обушкевичь! Таке поступоване васъ не усправедливляе, анѣ тимъ вы не потрафите закрыти передъ народомъ своеи спôлки зъ ошуканцями, циганами и т. д. Вôдповѣдайте впростъ а не выкручуйте ся.

Чи належите до компаніи „Правды“ або нѣ?

Такъ, належите. Мы се знаемо, що належите. Що бôльше, вы не тôлько членомъ тои компаніи, але вы щось высшого — вы директоромъ сеи компаніи. Директоромъ — такъ.

А знаете вы, о. Обушкевичъ, що се значить? — Се значить, що вы вôдповѣднѣ за всѣ штубацтва, idiотизмы, брехнѣ и т. п., що були пописанѣ у вашôй „Правдѣ“ вôдъ самого еѣ початку ажь доси. За все те вы морально вôдповѣднѣ передъ людьми и передъ Богомъ. И передъ людьми и передъ Богомъ — памятайте се о. Обушкевичь! Кромѣ моральнои вôдвѣчальности вы можете бути потягненѣ также до матеріяльнои вôдвѣчальности. Кождый покривдженый черезъ вашу „Правду“ мае право черезъ судъ скаржити васъ о вôдшкодоване, кождый. Не забудьтежь и того о. Обушкевичь та продавайте корчму чимъ скорше, щобы вамъ хто не сѣвъ на „праперті“. Та бо и на тôмъ ще не конець. Яко членъ и директоръ компаніи вы можете часомъ за те, що друкуесь въ вашôй „Правдѣ“ опинитись на старѣ лѣта въ Ивановôй хатѣ, въ джелю... а сего мабуть вы не дуже бы собѣ бажали.

Уважайтежь трохи бôльше на себе и своихъ партнерôвъ — якъ до сего часу, щобы припадково не залѣзли въ кашу.

Єще одно. Єсли воюете зъ вашими противниками хочь бы навѣть зъ поза плечей Гладикôвъ, Шлянтôвъ, Фекулôвъ, Борухôвъ або зъ поза плота, то и тогды воюйте чесно. До справъ загальныхъ не мѣшайте справъ приватныхъ, а тимъ бôльше не высмѣвайте нѣкого за-для его нещастя. О неморальности, цивільныхъ шлюбахъ и т. п. шкода вамъ говорити. Выжь знаете добре, що се брехня, та що нѣхто цивільного шлюбу не бравъ. Вмѣсто писати такѣ дурницѣ, пригадайте собѣ радше благообразную Теклю, котрои портретъ вразъ зъ вашимъ на жадане можемо кождого часу въ „Свободѣ“ надруковати.

О. Качмарчикъ
знову засудженый.

Свого часу доносили мы, що о. Качмарчикъ зъ Бѣлцаревы пôдъ Грибовомъ, москофільскій стовпъ на Лемкôвщинѣ зôставъ засудженый на 24 годинъ арешту або десять коронъ кары за те, що образивъ Русина-Украинця п. Волод. Витошиньского, окружного инспектора шкôльного въ Грибовѣ. Отець Качмарчикъ, якъ вѣдомо, е дуже завзятый процесовичь, отже не згодивъ ся на засудъ але подавъ апеляцію до окружного суду въ Новôмъ Санчи. Але щожь ся стало? Окружный судъ не тôлько затвердивъ вырокъ суду повѣтового, але кромѣ того пôдвысшивъ кару о. Качмарчикови зъ 24 годинъ на три дни арешту або 30 коронъ заплаты. О. Качмарчикъ и всѣ москвофулы казять ся зо злости. Розправа тая вôдбулась 10-го сего мѣсяця.

Памятникъ бл. памяти д-ра Остапа Терлецкого

вôдкрито 14 липня по полудни на Личаковскôмъ кладовищи у Львовѣ. Є се гарный памятникъ зъ каменя. Кромѣ родины покôйного явили ся на торжествѣ репрезентанты львôвскихъ украиньско-рускихъ товариствъ, пресы, та значный гуртъ почитателѣвъ памяти сего дѣяча на літературнôмъ поли. По вôдспѣваню академічнымъ хоромъ зворушаючои пѣснѣ „Тихий вѣтеръ повѣвае“, промовивъ д-ръ Франко якъ оденъ зъ товаришѣвъ и спôвучасникôвъ незавиднои судьбы пок. Остапа, з'обрaзивъ бесѣдникъ ревными, теплыми словами сумне его житє, що становило одно пасмо розчарованъ та катастрофъ, его непохитный характеръ, идейнôсть и назвавъ его справедливо однымъ изъ перщихъ піонірôвъ европейской думки середъ галицко-руской суспôльности. Вôдтакъ промовивъ академикъ Мелень, зазначуючи, що покôйный бувъ горячимъ, хочь тихимъ пропаґаторомъ поступовыхъ идей особливо-жь борцемъ за еманципацію широкихъ робучихъ масъ украиньского народа зъ пôдъ вѣковои неволѣ и заявивъ, що украиньска молодѣжь, переймаючи въ спадщинѣ высокѣ идеалы покôйного, буде працювати дальше въ ихъ дусѣ, щобы вчинити народъ такимъ, якимъ радъ бувъ бачити идейный покôйникъ. На тôмъ скôнчило ся се поважне торжество.

Що говорять люде про В. Гладика, редахтора вôдъ „Правды“.

Коли вже зайшлисьте до бесѣды и пишете що о менѣ люде говорять, то позвольте, що и я напишу о васъ Mr. В. Гладикъ, що о васъ говорять люде. Говорять о васъ такъ:

1) що вы злодѣй, щосте покрали виску и шампанъ;

2) щосте кривоприсяжникъ, щосте присягали за 5 долярôвъ;

3) щосте ошуканець, босте ся неразъ хвалили въ нашôй шапѣ, щосте Обушкевича ошукали на якихъ 400 долярôвъ въ якимсь сторѣ а его брата щосте хотѣли бити;

4) щосте ходили по жебраню; що вамъ ся робити не хотѣло. Чи то правда?

5) щосте пошли мѣжь зопсутѣ д......, а не малисьте чимъ заплатити то васъ добре напраскали по писку и шмарили доловъ сходами на голову. Чи то правда?

6) що васъ салуністы выкидали зъ салону вôдъ „фрі лончу“, бо сте хотѣли все поѣсти. Чи и то правда?

Тое все и ще бôльше другихъ рѣчей говорять про васъ люде. Єсли се неправда, то докажѣть а я публично вôдлкичу.

Ив. Париллкъ.

Зъ Востока, Канада,

дôстали мы ось таке письмо:

„Поважана Редакціе Свободы! Мы вычитали въ вашôй часописи допись зъ Востокъ, Альберта, будьто уніятскѣ місіонарѣ „тягнуть усѣ церкви, абы записати на французского епископа“. Мы про тое низше пôдписанѣ комітетовѣ церкви уніятскои зъ Востокъ, Альберта, Канада, заявляемо въ имени цілои нашои кольоніи, що се неправда. Отцѣ місіонарѣ, Василіяне анѣ однымъ словомъ нѣколи не згадали, щобы мы записали церкви на французскихъ бискупôвъ.

За комітетъ церковный:
Иванъ Данчукъ,
Теодоръ Паламарчукъ,
Александеръ Карпець, секретарь.“

Въ сѣй справѣ радѣ'бъ мы почути слово вôдъ другихъ посторонныхъ людей.

(Ред.)

ЄСЛИ на якôмъ плейсѣ е васъ лишь 5 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному секретарови S. Jadlowsky, Box 76, Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшѣ поясненя и пришле потрѣбнѣ рѣчи.

Нѣ безъ неи, нѣ зъ нею.

Петро: Знаешь товаришу, що я страшно залюбивъ ся въ Катеринѣ и прямо не можу жити безъ неи.

Павло: Гмъ, може бути, але спробуй оженити ся, то увидишь, що зъ нею такожь не будешь жити.

Що чувати въ свѣтѣ.

Теперѣшне правительство Сп. Державъ выхосновує кожду нагоду, щобы набути новӯ кольонїи и новӯ рынки збуту. На тôмъ поли придержує ся оно політики покôйного президента Мекінлея зô всѣми подробицями и будь що-будь ся завело въ издѣяхъ тыхъ, котрӯ зъ новыхъ кольоній маютъ новӯ жерела доходôвъ.

Ходить чутка, що мінїстерство справъ внѣшныхъ розпочало переговоры зъ французкимъ правительствомъ въ справѣ купна громады островôвъ, званыхъ Пріятельскими, котрӯ лежать на Тихôмъ океанѣ, недалеко Гавайскихъ островôвъ. Обшаръ тыхъ островôвъ выносить 1520 квадратовыхъ миль а число ихъ жителѣвъ доходить до 29 тысячь.

Ся вѣсть не є ще доси потверджена урядово, та хто знає, чи передъ доведенємъ торгу до кôнця буде й потверджена. Такӯ рѣчи робить ся звычайно тихцємъ, а коли вже торгъ покôнченый, предкладає ся конґресови, щобы ухваливъ кôлько а кôлько мілїонôвъ на купно и... конець дѣло хвалить. Народъ платить поки що, хочь зъ такихъ кольоній має о много бôльше шкоды, чимъ хôсна.

Оденъ зъ добре поинформованыхъ членôвъ палаты представителѣвъ у Вашинґтонѣ оголосивъ оногды сензацїйну вѣсть, що въ Спол. Державахъ истнує добре зъорґанизована ватага несовѣстныхъ урядникôвъ, котра обкрадає правительство на 50 мілїонôвъ доларôвъ рôчно. Корупція, пôдкупство и безпорядки дѣютъ ся по всѣхъ департаментахъ, а найбôльше зараженӯ ними має бути головный выдѣлъ у Вашинґтонѣ.

Въ сю справу має вглянути правительство и хто знає, що зъ того выйде. Кромѣ урядникôвъ маютъ ту бути замѣшанӯ конґресмени, сенаторы и загаломъ высокопоставленӯ личности, котрӯ доси були окруженӯ авреолею славы и поважання.

Отже, якъ бачимо, на овидѣ капіталїстичного правлѣння починаютъ вырынати чорнӯ хмары. По многихъ рокахъ непригодной погоды въ ихъ господарцѣ почне мабуть падати градъ, понѣже хуртовина, прийдутъ злыднѣ и знищатъ ихъ панованє. На свѣтѣ нема нѣчого вѣчного, чому жь бы капіталїстичный ладъ не мавъ щезнути зъ лиця землѣ?

Говорять, будь-то бы въ звязи зъ тыми скандалами загадувавъ президентъ Рузвелтъ скликати надзвычайну сесію конґресу на день 9-го жовтня с. р. Задачею конґресу було-бы симъ разомъ выбрати зъ помѣжъ себе комісію, котра малабъ сконтролювати цѣлу державну машину и перевести строге слѣдство на каждôй точцѣ, де лишень заходить потреба.

Справа будовы Панамского каналу зависить теперь вôдъ колюмбійского конґресу, котрый зôбравъ ся передъ кôлькома днями, щобы потвердити договôръ изъ Сп. Державами. Президентъ републики, п. Мароґіумъ, надôславъ до конґресу свою заяву, въ котрôй горячими словами поручає посламъ, абы для добра краю потвердили договôръ на прокопане каналу. Наколибъ конґресъ не покористувавъ ся сею нагодою, потерпитъ на тôмъ весь народъ, бо разъ на завсѣгда втратитъ призна могутнои републики, яка въ будучинѣ дуже намъ може придати ся. Пôслове — кôнчить президентъ Мароґіумъ — подумайте добре надъ тымъ, якъ представителѣ народа, якъ батьки нашого краю, котрӯ рѣшаютъ о его доли и недоли. Я не хочу брати на себе одвѣчальности за вôдкинене вами сего важного договору, отже подумайте самӯ. Вôдъ васъ зависитъ все, а я можу лишень порадити вамъ: не вôдкидайте его!

По тôй принуцѣ президента конґресъ занявъ о много признѣйше станôвище супротивъ договору такъ, що коли передъ тымъ майже всѣ члены конґресу були противъ него, то теперь 44 пословъ заявило ся за договоромъ, а лишень 46 противъ. Понадто заявило кôлькадесать опозиційныхъ членôвъ конґресу, що они також будутъ голосувати за договоромъ, але пôдъ тымъ условємъ, що правительство Сп. Державъ заплатить Колюмбіи 25 мілїонôвъ доларôвъ, за пасъ землѣ на каналъ, а не 10 мілїонôвъ, якъ дає президентъ Рузвелтъ. Се вже одначе належить до другорядныхъ трудностей, котрӯ легонько можна усунути. „Вуйко Семъ" має досить грошей.

Монахи, нащадки испанской культуры на Кубѣ, дождуть ся мабуть сего, що зôвсѣмъ выженутъ ихъ такожъ, подôбно, якъ выгонятъ въ филипиньскихъ островôвъ. Тӯ чорнӯ духи забули, що они нынѣ живутъ въ свобôдной кубаньскôй републицѣ и допускаютъ ся такихъ самыхъ негôдностей, якъ „во время оно" — за часôвъ испаньского правлѣня. Отже ошукуютъ жителѣвъ, допускають ся неморальныхъ дѣлъ, выступають противъ лібералыныхъ змагамъ правительства, ширять расову ненависть, поддержуютъ темноту и пр. и пр. Все те тымъ розлютило Кубанцѣвъ, що въ кôлькохъ мѣсяцяхъ прийшло сими днями до грôзныхъ противъ-монашихъ заворушень. Въ мѣстѣ Матанзасъ поплила навѣть людска кровь а тамошнӯ монахи зъ чина Кармелитôвъ лишень тактови полиціи маютъ завдячувати, що товпа розлюченыхъ жителѣвъ не побила ихъ и не знищила ихъ монастиря. Та що мае висѣти, те не утопить ся..... Въ слѣдъ за демонстраціями пôшовъ по краю кличъ, щобы выгнати монахôвъ зъ Кубы и хто знає, якъ оно теперь буде. Пôдъ натискомъ вагалу, кубаньскій конґресъ може ухвалити такӯ самӯ законы противъ духовныхъ конґреґацій, якъ ухвалививъ французкій парлямент, а тодѣ для католицкихъ монахôвъ не буде мѣсця на Кубѣ.

Послѣдный вôддѣлъ венезуельскихъ ворохобникôвъ, въ числѣ около 2000 люда, звѣвъ минувшого тыжня зъ правительственными вôйсками страшну, 3-дневну борбу на житє и смерть. Борба кипѣла въ мѣстѣ Квідадъ Боливаръ, котре було въ рукахъ ворохобникôвъ. Правительственна армія, що числила 5.200 люда, припустила дня 21. с. м. загальный штурмъ до всѣхъ укрѣпленыхъ позицій ворохобникôвъ. По 5-годиннôй борбѣ добули штурмуючӯ фортъ Замора, котрый названо Севастопольмъ въ Квідадъ Боливаръ. Проливъ крови бувъ у тôмъ мѣсци страшный. Тамъ погибло 94 ворохобникôвъ, дуже богато було раненыхъ а проводиреви повстанцѣвъ, ґенералови Аранза, зôрвала бомба голову. Выперти зôдси ворохобники боронили ся зъ очайдушною хоробростію, подаючи-сь до мѣста крокъ за крокомъ, а правительственне вôйско було спонукане добувати кожду пядь землѣ, каждый дôмъ въ мѣстѣ. По 7 годинахъ такои рѣзнѣ дôйшло вôйско до самого осередка мѣста, де находивъ ся сотмовый будинокъ. Передъ тимъ у нѣмъ забарикадували ся всѣ повстанцѣ, що еще лишили ся були въ живыхъ и знову треба було цѣлои добы, щобы добути и сю послѣдню позицію. Повстанцѣ боронили ся до послѣдной каплѣ крови, доки не полягла ихъ бôльша половина.

Сумный видъ представляло мѣсто Квідадъ Боливаръ, коли затихли стрѣлы борцѣвъ а дымы розôйшли ся. Все довкруги було знищене, домы лежали въ звалищахъ, сотки трупôвъ и раненыхъ покрывало мѣсце боротьбы.

Пôдчасъ штурму погибло також або було раненыхъ богато жѣнокъ, дѣтей и чужинцѣвъ, котрӯ по домахъ шукали захисту передъ кулями. За тыхъ послѣдныхъ буде правительство водповѣдати и платити грубӯ грошѣ.

Заговôръ вôйска на житє сербского короля Александра бувъ мабуть початкомъ и товчкомъ до такихъ самыхъ по иншихъ краяхъ Европы. Доносятъ пр. зъ Портуґаліи, що тамъ такожъ вôдкрыто заговôръ на житє портуґальского короля Карльоса и цѣлу его родину. Заговôрниками були офіциры 5-го полка пѣхоты, котрыхъ увязнено и вôддано пôдъ военный судъ. Звѣсти чутка, що заговôрники мали въ цѣлôй портуґальскôй арміи своихъ приклонникôвъ. — Король Карльосъ мае славу паницѣ гольтѣпаки и негодяя, тожь нѣчо дивного, що нѣхто не любить его.

Дня 24. с. м. надоспѣла зъ Вѣдня сензацїйна вѣсть, будьто-бы въ Болгаріи выбухла анти-династична револуція. Въ палатѣ болгарского князя Фердинанда въ Софіи, мали того дня вымордовати 54-охъ воякôвъ зъ королѣвскои ґвардіи, а самъ князь лишень утекою вратувавъ свое житє. Близшӯ подробицѣ не надоспѣли доси.

Похоронъ папы римского, Льва XIII. вôдбувъ ся минувшои суботы 25. юлія середь величавыхъ церемоній. Брало въ нѣмъ участь 36 кардиналôвъ, тысячѣ духовеньства зъ найвысшихъ кругôвъ церковнои гіерархіи и величезный здвигъ народа зô всѣхъ сторôнъ Европы.

Конклявъ, себто выбôръ нового папы, вôдбуде ся незадовго. Доси незвѣсно хто засяде на папскôмъ престолѣ, бо кардиналы подѣлени на кôлька таборôвъ. Яко найимовѣрнѣйшихъ кандидатôвъ подаютъ кардиналôвъ: Ванутеля, Ореґлія и Рамполю. Той послѣдный, хочь запеклый езуитъ, мае мати найлѣпшӯ выгляды стати папою.

Російске правительство, якъ доносять зъ Петербурга до анґлійскои час. „Post", порѣшило выгнати всѣхъ жидôвъ зъ цѣлои Европейскои Росіи. Малабъ се бути вôдповѣдь царя на протесты и демонстраціи заграничныхъ жидôвъ въ справѣ кишеневскои рѣзнѣ. Мѣжъ жидôвскимъ населенємъ Росіи панує страшне пригнобленє и переполохъ.

НОВИНКИ.

— **Перелетѣвъ** бузькомъ понадъ хатою нашого секретаря Товариства „Зоря" и Р. Н. Союза, Йосифа Шкрыбайла въ Ню-Йорку и принѣсъ ему первыхъ пару дѣточокъ сына и дочку, причѣмъ мати и дѣточки здоровӯ. Най жиютъ родичамъ на потѣху а на честь и славу Руси-Украины.

Михаилъ Стисылій,
членъ Р. Н. „Союза" и контрольоръ Тов. „Зоря" New York.

— **Въ** Пôвн. Дакотѣ тамъ часы досить добрӯ. Уроджай удали ся добре. Я тутъ лишь самъ зъ Руснакôвъ на тôмъ плейсѣ, а есть насъ 6, то 5 есть Анґликôвъ. Пасемо вôвцѣ. Маємо ихъ 16 тысячь то на коняхъ ихъ пасемо и каждый мае доброго пса.

Тео. Пелявъ.

— **Въ** Обурнъ, Н. Й. померъ богачъ Альбертъ Вертасъ, котрый цѣле свое майно, вартости 250 тысячь доларôвъ, записавъ своѣй любовници, панни Борджесъ. Батько и братъ померлого очевидно не дуже ради сему, бо внесли до суду скаргу, будьто-бы завѣщанe померлого було пôдроблене, а пôдписъ фальшивый.

— **Коло** Нижнього Новгорода (въ Россіи) згорѣвъ на рѣцѣ Волзѣ корабель „Надѣйка" якимъ перевожено нафту. Въ поломѣняхъ горѣючого корабля найшло свою погибель 20 осôбъ.

— **Угляна** компанія „Лигай Вали" добровôльно пôдвысшила своимъ майнерамъ платню о 2 процентъ. Надѣють ся, що другӯ компании пôдутъ також за еи примѣромъ, щобы вдоволити робôтникôвъ, котрӯ не дуже ради зъ 10 процентовои пôдвыжки, признанои имъ черезъ мирову комісію.

— **Братъ** убитого президента Сп. Державъ, Ебнеръ Мекінли, умирає въ Джинставъ, Па., пораженный параліжомъ. Занедужавъ вôнъ передъ 6. днями.

— **Крадѣжи** на галицкихъ зелѣзницяхъ лучаютъ ся чимразъ частѣйше. Недавно выкрыто въ Краковѣ мѣжъ кондукторами злодѣйску спôлку, що обкрадала подорожныхъ и выкрадала дорогоцѣннӯ рѣчи зъ пакункôвъ, надаваныхъ „на фрахтъ" а теперь приходитъ черга на другӯ мѣста. До станиславôвскои дирекціи зелѣзницъ донесено оногды анонимно, що въ станиславôвскихъ маґазинахъ два функціонарѣ зъ низшои службы правильно обкрадаютъ подорожныхъ. Дирекція сейчасъ зарядила у нихъ ревізію и найшла цѣлый складъ крадженыхъ рѣчей. Було тамъ: 7 золотыхъ медаликôвъ въ гарныхъ „etui", золотӯ и срѣбнӯ годинники, дороге батистове бѣле, нова одежь, обувя, бараниковӯ и бобровӯ скôры, срѣбнӯ лѣхтарѣ и т. ин. Сихъ рѣчей не держали злодѣѣ у себе дома, але вынаняли стрыхъ въ Кнѣгининѣ коло Станиславова и тамъ зробили собѣ складъ злодѣйскихъ здобуткôвъ. Про безличность свѣдчитъ ся обставина, що коли прийшла до нихъ комісія, оденъ зъ нихъ зажадавъ вôдъ неи письменного дозволу на переведене ревізіи. Скованыхъ злодѣѣвъ вôдставлено до арешту а заряджене слѣдство выкаже, кôлько зелѣзничихъ урядникôвъ и функціонарôвъ належало до сеи спôлки.

— **Дня** 10 с. м. була въ перемыского епископа Чеховича, депутація твердорусскихъ священиковъ Лемкôвъ зъ просьбою, щобы тойже не посылавъ украинцѣвъ на Лемковщину. Мѣжъ членами делеґаціи бувъ також звѣстный о. Вербицкій про котрого було въ свой часу дописъ въ „Свободѣ".

— **Вѣче** украиньскои молодежи вôдбуло ся на днях 13. и 14. Юлія у Львовѣ въ Галичинѣ.

— **Спадщина** по сербской королевской парѣ. Сербске правительство перевело вже инвентаризацію спадщины по королю Александру та королевой Драгѣ. Всѣ цѣннӯ рѣчи вôдобрано одинокôй спадкоемници, б. королевôй Наталіи. Приватного майна не найдено зовсѣмъ. Изъ записокъ короля выходить, що вôнъ мавъ свого часу депозитъ въ квотѣ 800.000 фр. у вѣденьского Ротшильда, але того депозиту вже нема, бо король мусѣвъ его вôдобрати. Вѣденьскимъ купцямъ завинили король и королева поверхъ 400.000 фр. Правительство заявило, що заплатить имъ 20 процентъ зъ цѣлои претенсіи. Купцѣ приняли сей процентъ, але застерегли собѣ, що решту довгу будутъ допоминати ся въ судовôй дорозѣ.

— **14** арештантôвъ утѣкло зъ криминалу въ Фолсомъ, Калифорнія, минувшого Вôвторка. Було се рано. Они кинулись на сторожѣвъ узброенӯ въ ножѣ и бритвы. Кôлькохъ зъ нихъ убили, другихъ повязали а самӯ утѣкли въ горы. Мілїція выслана за ними, старае ся ихъ спôймати.

— **Рускій** народный театръ, пôдъ дирекціею п. Губчака, вôдъ 1 с. м. дае представлення въ Жмеринцѣ въ російскôй Украинѣ. Жмеринка лежить при зелѣзничôмъ шляху зъ Пôдволочискъ до Кіева. Звôдтамъ мабуть выѣде до Одесы.

— **Ровесниця папы.** Въ селѣ Санъ Франческо ді Паоля, коло Брешчіи, живе селянка Орранді, котра уродила ся въ тôмъ самôмъ днѣ, що папа Левъ XIII. Коли складали ѣй баження задля такого поважного вѣку, вôдповѣла: „Я и папа числимо тӯ самӯ лѣта та дни и пôдемо колись разомъ до неба."

Заява.

Ню-Йорска „казета" любить пхати нôсъ де не треба. Завадила она и о насъ McKeesport-скихъ Русинôвъ та пописала неправду, длятого заявляемо.

Неправдою єсть:

1) що п. М. Ґраціонь намавлявъ ся на предсѣдателя братского. П. Ґраціона поставило за предсѣдателя цѣле братство.

2) Неправдою єсть, що вôнъ пôславъ до касы „Союза" бôльше грошей якъ треба. Грошѣ посылае касієрь и секретарь а не предсѣдатель.

3) Неправдою єсть, що п. Ґраціонь поставивъ внесене, щобы церковь звалась Little Russian. На мітинґу п. Н. Дзяма хотѣвъ, щобы церковь звалась Russian Galician Church а Лукачь Симуръ пôднѣсъ, щобы звала ся Little Russian а що бôльшость людей була за тымъ то такъ и зôстало.

4) Неправдою єсть, що дописуватель „казеты" старае ся о нашу церковь, бо за 8 мѣсяцѣвъ заплативъ 50 центôвъ а то що другӯ люде будуть тое вôнъ хотѣвъ бы розбурити.

Пôдписи парохіянъ и членôвъ бр. св. І. Хр. въ McKeesport, Pa.:

Алексей Русенко,
Михайло Бѣл.,
Михайло Ябльоньскій,
Алексей Русенко, старый,
Иванъ Цепко,
Петро Фрінчко,
Стефанъ Байко.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель	о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь	С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ	АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.

. аст. касіера..................И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:

М. Турокъ..................Priceburg, Pa.
Мих. Пачута..................Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ..................Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь..................McKeesport, Pa.
Андрей Добошь.................Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ..................Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:

о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Алекс. Валевскій, Заступникъ радного „Р. Н. Союза“, властитель готелю въ St. Louis, Mo.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 доля-рôвъ посмертного за мужа, а 300 долярôвъ за жену и другій запомоги въ разѣ ин-шихъ нещасныхъ выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убезпе-чити вашй дѣти за тан-шій грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ дô-станете больше якъ де-инде.

Читайте! Оголошене! Читайте!

Молодечій Клюбъ 4-охъ Михайлôвъ (вôддѣлъ 70. Р. Н. Союза) устроює ПЕР-ШІЙ ВЕЛИКІЙ ПІКНИКЪ въ Baldwin Park, Jersey City, N. J., вô Второкъ, 4-ого августа (серпня) 1903. Початокъ о год. 1. по по-лудни. Музика знаменита. Вступъ вôдъ особы 25 ц. Кандидаты, котрі пôдчасъ пікнику зголосять ся до секретаря, будуть принятй до Клюбу БЕЗЪ ВСТУПНО-ГО.

Запрашае ся всѣхъ до якъ найчисленѣйшои участи.

За комітетъ:
Андрей Сандовичь, предс.
Михайло Келчавка, 144 Morris St. секретарь.

Повѣдомляю

всѣхъ членôвъ братства св. І. Хрестителя въ Монесенъ, Па., щобы всѣ явили ся на мітингъ, якій вôдбуде ся дня 2-го Августа 1903 въ рускôй гали на Монесенъ о другôй годинѣ пополудни.

Братъ Йосифъ Комай зво-лить вôдчинити галю пôвъ до другои. Буде ся радити о дуже важныхъ рѣчахъ.

Алекс Горощакъ, предсѣдатель.

Посвячене фаны.

Дня 30. Августа, то єсть въ Недѣлю по Успенію Пр. Богород. вôдбуде ся посвя-чене фаны Братства св. Йо-анна Хрестителя въ Трав-ґеръ, Па., проте каждый членъ мае ся явити пôдъ карою грошевою.

Также просимо дуже красно сусѣдній Братства, щобы зволили явити ся на посвячене, особливо Брат-ства: св. Петра и Павла въ Травґеръ, Па. вôддѣлъ 32, Трохъ Святителѣвъ въ Вит-ні, Па. Покр. Пр. Богород. въ Травґеръ, Па. належаче до Соединенія и Бр. изъ Савтвесть, Па.

Въ имени Бр. св. Йоана Хрестите-ля въ Травґеръ, Па.
Алекс. Семанцкій, предсѣдатель,
Михаилъ Юцакъ, секретарь.

Нове братство

имени св. Ап. Петра и Павла заложилось въ Болти-морь, Мд. и вступило до Союза. Уаядниками суть: Микола Дурдела, предсѣда-тель, Йосифъ Кульчицкій, секретарь, Мих. Будагазъ, касіеръ.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝

Стефанъ Логаза, членъ Р. Н. Союза вôддѣлъ 1. у-поковивъ ся дня 9 го Юлія. Вѣчная память!

На руску бурсу въ Новôмъ Санчи зложили:

Собинъ Марія	50
Хомковичъ Наста	50
Борошовичъ Олена	50
Криница Олена	50
Хомковичъ Александра	50
Яворницка Наста	25
Тарбай Олена	25
Качмарь Текля	25
Дутканичъ Наста	25
Тажбиръ Ксения	25
Тузъ Єва	25
Разомъ	$4.00

Надъ хатою Александра Горощака, предсѣдателя руского братства св. Йоана Хрестителя въ Монессенъ, Па. перелетѣла довгонога птиця и дарувала му кра-сного и здорового Семка. Втѣшеный батько, яко до-брый Русинъ, не забувъ за то за бѣдныхъ школярикôвъ рускихъ въ Н. Санчи и за-нявъ ся колектою. Оффе-ровали:

А. Горощакъ	1.00
Иванъ Секула	50
Романъ Дроздякъ	50
Ан. Каня	25
П. Каня	25
Гр. Криницкій	10
Разомъ	$3.00

Многая лѣта малому Се-манови. Ѣ.

Вже нвитована сума $100.68
Зобрано доси $107.68

Посылайте жертвы на адресу:
Rev. N. Strutynsky,
Box 35, Olyphant, Pa.

Спростоване.

Товариство „Родина“ въ Jersey City, N. J. выбрало п. ПетраТитлу дверникомъ а не капітаномъ.

Оголошене.

Въ пятницю дня 31. Ю-лія б. р. вôдбуде ся мѣс. мітингъ робôтничои Юніи „Laborer's Protective Union“ affiliated with the „American Federation of Labor“ въ Jersey City, N. J. 38 Green str. о годинѣ 8·30 ве-чером.

Число нашого вôддѣлу е 11.330. До гол. Уряду на-лежать:

S. Gompers, Presid.
James Duncan 1 Vice-Pres.
John Mitchell, 2 „
J. O'Connell 3 „
Max Morris 4 „
Th. J. Kidel 5 „
D. A. Hayes 6 „
John B. Lennon, Treas.
Frank Morris, Secr.

Гол офісъ есть 423—425. G. Str. Northwest Washington, D. C.

На той мітингъ прибуде самъ предсѣдатель Юніи зô стейту Ню Джерси и буде мати бесѣду о цѣлôй Юніи, котра числить высше 2 мі-ліоны членôвъ.

До головнои касы пла-тить каждый членъ-роб-тникъ по 10 ц. а до мѣсце-вои по 40 ц., зъ котрои платять запомогу въ сла-бости, пôдчасъ страйкôвъ; вышукують роботу и дба-ють о добро членôвъ. Се є послѣдный мітингъ, на ко-трôмъ буде ся приймати но-выхъ членôвъ безъ вступ-ного.

За Комітетъ вôддѣлу 11330.
Сем. Барна, предс.; Анд. Сандовичъ, секр.
Діон. Голодъ, касіеръ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Липень		
30	Ч.	Марины муч.
31	П.	Якинта, Емиліяна
1	С.	Серпень. Макрины
2	Н.	8 по Сош. † Иліи прор.
3	П.	Симеона юрод.
4	В.	Маріи Магдалины
5	С.	Теофиля, Трофима

— **О.** Обушкевичь меш-кавъ до недавна въ Ню-Йор-ку у Фекулы и звôдси вы-ходивъ на ловы зъ парташ-кою, а людей дуривъ, що буде будувати церковь въ Ню-Йорку. Теперь чути, що о. Обушкевичь спрова-дивъ ся до Олифанту и за-мешкавъ на бордъ въ благо-образнои Теклѣ та помагае колисати дѣти. На корчму еще купець не найшовъ ся.

— **Дня** 18-го минувшого мѣсяця вôдбувъ ся въ Скрентонъ, Па. соборчикъ скликаный о. А. Годобаемъ. На мітингъ сей взывавъ о. Годобай всѣхъ угорскихъ священикôвъ, але не знати длячого явилось ихъ лишь 15. На соборчику тôмъ об-говорювано положене гр. к. церкви въ Америцѣ та кромѣ сего выслано „мемо-рандумъ“ до епископского комітету на Угорщинѣ зъ жаданемъ чимскоршого у становленя тутъ епископ-ства.

— **Утопленого** знайдено въ рѣцѣ Гудзонѣ коло Ві-гокенъ, Н. Дз. дня 23. Ю-лія б. р. Андрея Скибиц кого, 29-лѣтного, родомъ зъ Ялина пов. Сянокъ, котрый 30. мая взявъ бувъ шлюбъ зъ Магдалиною Молочникъ. Дня 18. Юлія въ Суботу, сей нещасный пошовъ до дому 40 Green str., Jersey City, N. J. до роботы на Erie dock C. N. 7. та вже больше не вернувъ. Причины смерти не знати, але є поголоска, що робôтники Италіяне въ порѣ обѣдовôй може зъ я-кои пôмсти вкинули его у-мысно въ воду. Покôйный не належавъ до жадного ор-ґанізаціи анѣ до жадного братства. — Похоронъ вôд-бувъ ся 27. Юлія, на ко-трый складали ся люде и его сестра; братъ его не хотѣвъ нимъ заняти ся. Сей тяж-кій и нещасный выпадокъ чей спамятае многихъ ле-гкодушныхъ людей, котрй не схочуть довше зволѣка-ти и тамъ скорше присту-пити до організаціи.

— **Пріѣхавъ** зъ Угор-щины новый священикъ Ю. Поляньскій зъ мукачôвскои епархіи и обнявъ парохію въ Ст. Клеръ, Па.

— **Анна Куцей,** предс. сестр. бр. св. Ольги въ Ге-кенсекъ, Н. Дз. и Т. Барна, обое родомъ зъ Завадки риман., пов. Сянокъ, зôста-ли звѣнчаний дня 25. Юлія б. р. въ церквѣ Джерси-ситскôй о. Н. Пôдгорец-кимъ. Семанъ Барна, ру-скій бизнесіста зôбравъ пôд-часъ весѣля $3.00 на руску бурсу въ Рогатинѣ.

Ю.

— **Якй** порядки въ Вы-дѣлѣ Общ. им. Качковского у Львовѣ се видно зъ пу-бличнои скарги И. Б. зъ Лансфордъ, Па. друкованои въ „казетѣ“ ч. 24. Се по-виненъ бы собѣ замямити п. Михальскій зъ Jersey City, N. J.

— **Въ** Нюаркъ, Н. Дж., застрѣливъ якійсь Германъ Ґавдінґеръ, родомъ изъ Швайцаріи, свою жену, прострѣливъ плече своему 9 лѣтному сынови а потôмъ пôшовъ до пивницѣ и собѣ вôдобравъ жите. Сего по-трôйного злочину допустивъ ся ґавдінґеръ пôдчасъ сварки зъ жeною.

— **Угорского** Русина, Йо-сифа Чановского родомъ зъ Гуменного, земплинськои столицѣ, засуджено въ Питс-бургу, Па. на кару смерти черезъ повѣшене за убій-ство своеи жены, Маріи. — Чановскій довершивъ убій-ства дня 7. сѣчня с. р. въ Майнерсвилъ, Па., де меш-кавъ черезъ довгій часъ, бувъ членомъ мѣсцевого братства, „Н. Словеньского Сполку“ и „Соединенія“.

— **Ню-Йорска** „казета“ (ч. 27) пише, що въ чи-стôмъ тѣлѣ чистый духъ а въ нечистôмъ нечистый. Такъ справа мае ся зъ еѣ „редакторомъ“: у него чи-стого тѣла нема а духа анѣ только.

Урядують місіи.

Новопосвяченй попы Сте-фаникъ, Бодругъ, Неґрычь и Бачиньскій урядили при конци минувшого мѣсяця місію въ Брокенґедъ, Ман. О. Стефаникъ целебрувавъ, святивъ воду и церковь, Бодругъ говоривъ пропо-вѣдь а о. Бачиньскій ру-ководивъ спѣвомъ. Пропо-вѣдь була на дворѣ — лю-де плакали. Якійсь поль-скій попъ, що доѣздить на Брокенґедъ мавъ радити людямъ, щобы новыхъ по-пôвъ стрѣляли.

— **Зъ** McKeesport-у до-носять намъ, що тамошно-му аґентови Ню-Йорскои „казеты“ пише его жена що тыждня, щобы еѣ при-славъ якй центы, але вôнъ ходить по гавзахъ зъ пач-кою „казетъ“ пôдъ пахою а о жѣнку недбае.

— **Вôдъ** о. Н. Сулятиц-кого зъ Ethelbert (Канада) и его жѣнки дôстали мы вôдповѣдь для М. Фекулы на его дописи и очернюва-не. Вôдповѣди сеи не дру-ковали мы и думаемо, що найлѣпше буде, если п. Су-лятицкій и его жѣнка зъ нападôвъ Нюйорскои „ка-зеты“ не будуть собѣ нѣ-чого робити. Такъ бодай поступають многй честній и розумній люде. Ню-Йор-ска „казета“ чести нѣкому вôдобрати не може.

— **Зъ** Недѣлѣ на Поне-дѣлокъ 26. Юлія о 1. годи-нѣ по пôвночи, повставъ о-гонь въ Олифанть, Па. въ рускôмъ готелю на River str. у Макара Вôльхи. Шко-да выносить до $500.00. На щасте огнева сторожа пос-пѣшила и завчасу угасила огонь; жертв не утративъ нѣхто. Лихй языки гово-рять, що огонь бувъ пôд-ложеный якимсь завзятымъ ворогомъ Юрка Цѣцоры, бо недавно тому бувъ та-кожь огонь на тôмъ самôмъ обôйстю не знати зъ якои причины а теперь видѣли люде двохъ хрунѣвъ, ко-трй ходили коло готелю и утѣкаючимъ зъ огню, ка-зали бути тихо.

— **Професоръ** Едвардъ Маґалирноа, звѣсный ита-лійскій лѣкаръ въ Чікаґо, Ил. оголосивъ въ часопи-сяхъ, що вôнъ вынайшовъ, „серумъ“ або т. зв. „лім-фу“ противъ сухотôвъ. Но-вовынайденый лѣкъ бувъ бы великимъ добродѣй-ствомъ для людства, нако-ли-бъ показавъ ся правди-вымъ. Каждый чоловѣкъ мôгъ-бы щепити собѣ его, подôбно, якъ и вôспу, тай на цѣле жите бувъ-бы вже заобезпеченый передъ су-хотами, котрй нынѣ гор-нуть безлѣчь жертвъ мѣжь людьми.

— **Цѣле** мѣстечко Арка-дія, въ Огайо, згорѣло дня 22. с. м. до самыхъ основъ. Кромѣ всѣхъ мешкальныхъ домôвъ упали жертвою о-гню двѣ школы, 1 костелъ, телеґрафічный и почтовый урядъ, зелѣзнича стація и пр. — Шкоду обчисляють на 500 тысячь долярôвъ.

Американьскй паперы. Юнайтедъ Стейтсъ Ди-стриктъ Кортъ надъ почтою въ Скрентонъ засѣдае май-же каждого дня въ роцѣ и выдае паперы. Хто хоче дô-стати паперы може прийти зô свѣдками до сего корту и дôстати паперы таки того самого дня. Потреба однакъ повѣдомити о своимъ при-ходѣ впередъ клярка E. R. W. Searle, Federal Bldg., Scranton, Pa., щобы вôнъ мôгъ все приготовити до переслуханя.

ВСЯЧИНА.

Свѣтъ въ числахъ.

— Найбôльшій податокъ въ Америцѣ платить міліонеръ Корнелій Вандербілтъ, бо ажь 983 тысячь долярôвъ рôчно.

— Мѣсяць въ повнѣ свѣтить 576 тысячь разôвъ слабше чимъ сонце, себто удѣляе тôлько свѣтла що нормальна свѣчка зъ вôддалени двохъ метрôвъ.

— Вôдъ 1. сѣчня до 30. цвѣтня с. р. доходы австрійскихъ зелѣзниць державныхъ выносили загаломъ 72 міліоны 343 тысячь 500 коронъ.

— Астрономы обчислили, що найвысшй горы на планетѣ Марсъ мають 4000 метрôвъ высоты.

Добрый стрѣлець.

— Знаете мои панове — оповѣдавъ одного разу стрѣлець хвалько — менѣ лучило ся недавно убити трехъ заяцѣвъ за однымъ стрѣломъ...

— Чи-жь се можливо? — завмѣчають недовѣрчивй слухачѣ.

— Чому нѣ? — вôдповѣдае закукурѣченый хвалько — одного заяця убивъ мôй стрѣлъ, другій здохъ зô страху а третый втопивъ ся зъ жалю по втратѣ товаришѣвъ...

Жителѣ Калифорніи

вôдкрили въ горахъ св. Бернардо цѣлй поклады меду. Історія его така: Дикй пчолы, якихъ тамъ безлѣчь, гнѣздили ся въ широкихъ и глубокихъ печарахъ гôръ, зносили до нихъ мѣдъ вôдъ многихъ лѣтъ и выложили нимъ цѣлй стѣны. Сей мѣдъ счорнѣвъ вже въ глубинѣ, але верхнй его верствы є свѣжй и вкуснй. Люде, що повôдкривали тй печеры, заложили входъ до нихъ подѣрковаными дошками, черезъ котрй пчолы могуть дôстатись до середины, а дверѣ заосмотрили сильными замками передъ нанадомъ злодѣѣвъ.

Є се справдѣшнй копальнй меду, якй приносять тамошнымъ жителямъ богато хôсна.

Галицкй намѣстники.

Вôдъ часôвъ прилученя Галичины до Австріи управляло доси тымъ краємъ 29 намѣсникôвъ. Першимъ намѣсникомъ Галичины бувъ Антôнъ ґр. Перґенъ (1772—1774) Урядъ сей займали мѣжь иншими такожъ два члены цѣсарскои родины, именно архикнязѣ Францъ (въ 1809 р.) и Фердинандъ д'Есте (1832 до 1846 р.). — Пôзнѣйше намѣсники бували по черзѣ: Вячеславъ Залѣскій, Аґеноръ ґр. Ґолуховскій, Алфредъ ґр. Потоцкій, Филипъ Залѣскій, Казимиръ ґр. Бадени, Евстахій кн. Сангушко и вкôнци вôдъ 1898 р. Левъ ґр. Пінінскій. Єго наслѣдникъ є отже 30 намѣсникомъ Галичины.

Повѣдомлене

Симъ повѣдомляю, що на просьбу парохіи церкви св. Йоана Хрестителя въ Scranton, Pa. обнявъ я посаду дяко-учителя въ тôйже парохіи и длятого кому на тôмъ залежить даю до вѣдомости, що теперѣшна моя адреса есть:

A. Gela,
211 Moran Str., Scranton, Pa.

Глядає посады дяковскои дякъ изъ Галичины. Адресъ:
John Bandrowsky,
66 Franklin St. Dubois, Pa.
Clearfield Co.

Памятайте на руску бурсу въ Рогатинѣ и засилайте грошѣ на адресу George Pidsadoczny, Box 31, Jersey City, N. J.

Пошукує посады испитованый дякъ бувшій дотеперь въ McKeesport тымчасовымъ дякомъ. Близшй вѣдомости вôдъ о. Кульчицкого въ McKeesport.

Адресъ: Андрей Процько,
610 Juniata St.,
McKeesport, Pa.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперелъ.

Де есть?

Донѣшь Награнтъ, родомъ зъ Шляхтовои, Галичина. Пріѣхавъ до Америки около 12 роковъ тому назадъ. Теперь перебувае въ Филаделфіи, Па. Належить до Соединенія. Шукае его шватеръ:
JACOB BETELAK, 345 O'Connor Ct.
Scranton, Pa. 30≡

Длячого маєте удаватись до чужихъ, если

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЬ,

Судія покою и публичный нотарь,

Залагоджує всякй судовй справы, колектує спадки, выробляє повномочія и контракты купна въ Галичинѣ и Княжествѣ Познаньскôмъ.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта по цѣнахъ курсу.

Продае шифкарты на всѣ пароходы до всякои мѣсцевости въ краю и назадъ.

Real Estate. Продае домы, лоты и позычае грошѣ на будову домôвъ. Асекурує вôдъ огня въ найлѣпшихъ компаніяхъ.

VICTOR WILUSZ,

205 Washington Str.
JERSEY CITY, N. J. ≡03

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

✳ TROMETTER'S ✳

(Тромейтеръ)

при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя. Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Новоуряджєный Рускій Готель

СЕМАНА БАРНЫ

100 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

Зайдѣтъ до него, а обслужить васъ красно и чемно та удѣлить вамъ добру пораду во всѣхъ справахъ. Напитки все свѣжй, а цигара зъ найславнѣйшои рускои фабрики; великй шклянки пива а до того „free lunch". Галя на мітинґи и рôжнй забавы. Вступѣть, не пожалуєте. 16≡03

C. M. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектує також грошѣ за рентъ. Має два домы до ренту на Race str., три домы на продажъ на Hill str., домы до мешканя або на продажъ на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

— Хочете, щобы вашй грошѣ безпечно и скоро були выславй до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Wash... St. New York, N. Y.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ чего знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ въ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при пороґі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 3 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr 1673

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

— адвокатъ, —
N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджае только кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскй въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй паперы и повномочія. ≡04

Чи вже маете машинку до стриженя? Якъ нѣ, то чому такъ?

Така выгôдна рѣчь, котру такъ легко можете купити, выплатить ся кождому мущинѣ, що має волосе на головѣ. Вôнъ обстрижесь нею 3 до 4 разы а вже машинка выплатить ся ему и цѣлй роки може стричи ся нею даромъ.

Добру машинку до стриженя пôшлемо Вамъ за 75 центовъ.

Лѣпша машинка, якою можете стричи волосе нижше або высше, якъ лишь загадаете, коштує $1·45. До кождои машинки додаю даромъ одну красну рѣчь

Замовленя пишѣть до:

S. Keltonik
PUNXUTAWNEY, PA.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Сегодня добрй часы!

Коли бажаете выставити гарный нагробникъ на могилѣ померших але дорогихъ Вамъ осôбъ, то пишѣть до насъ по илюстрованый цѣнникъ хрестôвъ. Нашй хресты є сильнй, гарнй и моднй. — Прекрасно выкôнченй, украшенй срѣбломъ або позолочуванй. — Зъ розпятємъ Христа и зъ вôдливаными буквами тай зъ надписею помершого, якои лише захочете.

Адресуйте:

N. Y. Cemetery Monumental Co.
Punxutawney, Pa.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у своего!

Глухоту

також шум в ушах лічить в найкоротшім часі. За тану ціну Пишіть сейчас. Всякі поясненя даром. Лічимо навіть слабости, котрі взагалі вважають невилічимими. Одинокий заклад сего рода в Америці. Руска клініка St. Louis, Mo., 2933 Heurietta Str. 15 Aug 02

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мѣшкае рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ

425 N. Shamokin str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево. Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалує.

Dr. A. BACEWICZ,

917 Capouse Ave. — Scranton, Pa.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса.

Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и анґлійски.

☞ Хорй могуть его бачити въ офисѣ кождого часу въ день або въ ночи.

Новый телефонъ 756. ≡02

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Такожь робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантує.

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?

Дуже часто пытаєшь самъ себе!

Тои величины.

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ"

ВОДПОВѢСТЬ ТОБѢ.

Чоловѣкъ звычайно навѣть не выображае собѣ, скôлько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

АМЕРИКАНЬСКІЙ „ПЕДОМЕТЕРЪ"

мѣряє и записує кождый твой крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо есть тымъ, чимъ „Ціклъометеръ" для біціклісты.

Всѣ граючй въ пилку, турісты, подорожнй а властиво всѣ, котрй ходять пѣшки потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА": Єго можна носити въ кишени, бо есть такои величины и выглядає подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ" коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашь може рôвнатись зъ кождымъ, есть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна его лишь

оденъ доляръ.

Єго можна уреґулювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимо. Єсли не можете его достати въ вашôмъ сторѣ, то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, єсли зашлете намъ одного доляра на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,
LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо аґентôвъ.

Одна нова дорога и способъ къ правдивому лѣченію людскихъ слабостей.

За послѣднихъ десять лѣтъ докторы неустанно працювали на томъ, чтобъ вынайти такій способъ къ лѣченію такихъ слабостей, которыхъ до теперь лѣкарское знаніе и наука не были въ состояніи ихъ вылѣчити

Каждый одинъ изъ тѣхъ-то докторовъ ину немощь студовалъ, а теперь, коли ихъ такъ долга и трудна праця студованія увѣнчалась успѣхами, сами тѣ лѣкарѣ, — которыи уже 31 лѣтъ дѣлаютъ въ публичности, теперь всѣ споились и заложили одно великое лѣкарское общество подъ назвою:

National Medical Association

(Отпорученное правительствомъ Соедин. Штатовъ),

а тому-то обществу главнымъ предводителемъ и управителемъ есть докторь Е. Г. Драки (E. G. Drake), главный управитель ньюіоркскихъ и пенсильваньскихъ лѣкарскихъ университетовъ. Есть онъ 65 рочнымъ мужомъ, съ острымъ розумомъ, великой науки а уже 38 лѣтъ працуетъ на полю публичности съ великимъ и удивительнымъ успѣхомъ.

Тутъ помѣщена фотографія его цѣложитной подобѣ доктора Е. Г. Драки, который просвою велику ученность и свои свѣтлыи успѣхи которыи осягнулъ на полю лѣкарства, одноголосно былъ избранъ за глав. лѣкарского управителя повыше спомнутого общества.

National Medical Association имѣетъ на каждую хвороту особного доктора а кто-либо о помощь пишетъ, его слабость есть цѣлымъ обществомъ лѣкарскимъ розбирана подъ предводительствомъ главн. лѣкаря, ибо есть то *неимовѣрнымъ, чтобъ одинъ докторъ въ состояніи былъ всѣ слабости личити.*

Общество тое имѣетъ къ каждой хворотѣ особистого доктора-спеціалисту. Докторь Е. Г. Драки, который есть главнымъ докторскимъ вѣдителемъ того-то общества, въедно съ цѣлымъ сборомъ лѣкарскимъ обсудятъ недугъ хворого и *дадутъ ґваранцію на то, что будетъ вылѣченъ.*

Каждый подпадавшій якому ни-будь недугу-хворотѣ можетъ быти певный, что будетъ вылѣченъ. Тотъ хорый, который удасться съ своєю хворотою о помочь до насъ, въ наше общество, той платитъ лишь одинъ разъ, а тое не дѣлаетъ развицы, якъ долго онъ хворый и якъ его хворость опастно застарена-занедбана, но, най лишь споляґнется на насъ, т. е. на наше общество, а будетъ вылѣченъ-выкурованъ.

На челѣ общества NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION стоитъ той славный лѣкарскій знатокъ, который съ цѣлымъ его лѣкарскимъ сборомъ лѣчитъ кажду хвороту, хотя была бы она якой нибудь назвы и якъ долго застарена—занедбана.

НЕДУГИ КОЖИ (ВЫСЫПКИ) — ПОЧКИ — НЕРКИ — МУЖЕСКИ И ЖЕНСКИ НЕДУГИ
УШИ — ХРЕБЕТЪ И ЛАДВІИ — ВСЯКІИ ДИТЯЧІИ НЕМОЩИ — ТАЙНЫИ НЕМОЩИ — НОСЪ
ГЛИСТЫ — МАТИЦЫ — РАНЫ — НЕРВЫ — ЛЕГКИ — КИЛЫ — ПЕЧУНКИ — ГОСТЕЦЪ
СЕРДЦЕ — КАШЕЛЬ — ЖАЛУДОКЪ — ЗОЛОТА ЖИЛА — ПЕРСИ — ГЛАВА

Тѣ всѣ повыше спомнуты слабости-хвороты въ короткомъ часѣ могутъ быти вылѣчены.

Если чуетесь быти хорыми, то неодкладайте нѣ одного дня, лишь скоро пишѣть на адрессу National Medical Association а о всемъ получите найлучшіи поясненія по русски или по словенски писаны. Одинъ листъ есть достаточно, чтобъ описати Вашу немощь, Вашу хвороту или болѣзни, а на все тое получите въ Вашемъ родномъ языку одповѣдь.

Пишѣть по словенски или по русски.

УРЯДОВЫИ ГОДИНЫ: Въ роботный день предъ полуднемъ отъ 10-ой годины до 1-й, а по полудни отъ 2 до 5. Въ недѣлю и свято отъ 10 до 2.

ЛИСТЫ ТРЕБА АДРЕССОВАТИ.

Dr. E. G. DRAKE, главный лѣкарскій управитель,
NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION
34 West 26th Street, NEW YORK.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджєный. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $4,000.00 Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй и М Пелякъ.

Иванъ Глова.

✳ JOHN GLOWA ✳

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

M 97

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

☞ Продае шифкарты. ☜

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

„О май ґали, о байґали, тажь то є друкованый листъ.“

Зашлѣть почтову марку по великій, новый, илюстрованый катальоґъ рускихъ и польскихъ друкуючихъ машинокъ, гармонійокъ, граючихъ и кукаючихъ годинниковъ и иншихъ много до зачудованя интересованыхъ новостей.

Адресуйте листы:

S. KELTONIK,
PUNXUTAWNEY, PA.

J. A. QUINN,

Одинокій погребникъ и бальсамовачь въ тыхъ сторонахъ. Мешкае на Ridge Str., Lansford, Pa. Людей, що мешкають въ Nesquehoning, Coaldale, Hauto, Summit Hill и Lansford обслужить чесно, тано и скоро.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ друже мей!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ снѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашь? Звôдки вонъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, ôдзнаки, хоругвы, униформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Его офисъ лишь оденъ блокъ вôдъ руской церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всѣляке мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И по руски, по словеньски,
Поанґлицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ добрôй справѣ всегда справный,
За рускій нарôдъ крѣпко стоить,
Вражды люцкой ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що его тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакуе,
Бучерня чиста, ажь ся серце радуе.

Справедливе чудо у тôмъ люде е,
Що такъ смачного мяса нѣгде не е;
Другѣ бучеры дуже жалують,
Що у Югаса всѣ люде купують,

Мы, Руснаки не жалуемо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Що хто вôдъ Югаса мяса скоштуе,
До смерти не пересмакуе,
Смакъ найлѣпшій вôдъ всього,
Зъѣвбысь й вола цѣлого.

Тожь милі братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣть
Добре, тано, справедливо,
Чисто, смачно и уштиво!

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ДІЯМЕНТОВЫЙ ЕЛЕКТРИЧНЫИ ХРЕСТЪ,

званый такожь хрестомъ Вольта, зôставъ вôдкрытый кôлька лѣтъ тому въ Австріи, а задля своихъ великихъ прикметъ розповсюднивъ ся скоро въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нынѣ уважають его за найсильнѣйше средство противъ ревматизму и другихъ слабостей.

Електричный Діяментовый Хрестъ лѣчить ревматизмъ мускулôвъ и суставôвъ, невралґію, болѣ въ цѣлôмъ тѣлѣ, нервовôсть, нервове ослабленє, безсонницю, пригнобленє, гістерію, паралѣжъ, трясенє, ударъ, епілепсію, танець св. Віта, пальпітацію, нервовый бôль головы, и всѣ слабости нервового системy. Его добродѣйный вплывъ видно вже по кôлькохъ годинахъ, хотяй часомъ треба на него ждати кôлька день.

Коштуе доляра, при чѣмъ ґарантуе ся, що принесе стôлько корыста, що найлѣпшій електричный поясъ, що коштуе 15 або 25 рази тôлько. Нѣхто въ родинѣ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Електричного Хреста, сего найлѣпшого средства противъ слабостямъ. Пришли доляра, а мы пôшлемо тобѣ оплаченый оденъ Електричный Діяментовый Хрестъ або 6 за 5 долярôвъ. Тисячѣ листôвъ вôдъ осôбъ, котрыхъ вылѣчивъ сей Хрестъ, суть достаточнымъ доказомъ его силы. Ось два въ нихъ: Маламъ болѣ черезъ много лѣтъ; теперь есмь здорова. Діям. Елект. Хрестъ вылѣчивъ мене. Каролѣна М. Пітерсенъ, Riechfield. Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Панове: Вже 3 мѣсяцѣ ношу Діямент. Електр. Хрестъ. Давнѣйше мавъ я болѣ въ моихъ плечахъ, такъ що не мôгъ грати на скрипцѣ. Теперь чуюсь зовсѣмъ добре. Зъ поважанемъ. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Панове Въ залученю посилаемо Вамъ $5.00 на пять електричныхъ крестôвъ. Тѣ, котрѣ мы передше одержали приносять чудесну помôчь. Просимо прислати якъ нейскорше. — СЕСТРЫ БЕНЕДИКТИНКИ. 2824 Douphine str. New Orleans, La.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72.
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѣ и найтавшѣ напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙВІЛЬШИИ ВАРІ ЕН ПРЕДЛОЖЕННИ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґульовану з письменною ґаранциєю на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинці. Всім любителям тої кляси годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлі з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнірика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт сли не подобають ся. Де ніт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всі річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** сли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопеску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Диккенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

ПОМОЩЬ — ХОРЫМЪ!

КТО И ЩО ЕСТЬ ПРОФЕССОРЪ КОЛЛИНСЪ И ЯКЪ ОНЪ ЛѢЧИТЪ ХОРЫХЪ.

Каждый человѣкъ повиненъ знати що то близшого о лѣкарѣ, которому онъ свое здоровлье, ба и свое житье повѣрилъ. Есть много такихъ, которыхъ Профессоръ Коллинсъ вылѣчилъ, якъ того доказуютъ тысячи а тысячи писемъ отъ нимъ вылѣченыхъ паціентовъ, которы его и добре познаютъ, но и все новы а новы паціенты къ нему горнутся о раду а тіи вправдѣ будутъ потѣшены, если щого больше о нимъ дочитаются.

ПРОФЕССОРЪ КОЛЛИНСЪ все смотритъ зъскати собѣ довѣріе у хорыхъ, перше доки бы началъ ихъ лѣчити, и проситъ, щобъ хоры ничь не затаѣли передъ нимъ; онъ хочѣ знати все, щобъ могъ цѣлковито знати станъ паціента. Прото есть онъ къ каждому ласкавый и пріятный. Кто его отвѣдае, то каждый найде у Профессора КОЛЛИНСА найлучшого пріятеля. Его дуже тѣшитъ если терплящому въ якой-будь хоротѣ може помочи. Профессоръ КОЛЛИНСЪ властне теперь есть въ цвѣтущомъ станѣ мужескомъ и славится своимъ здоровлемъ—а въ здоровомъ тѣлѣ здоровый духъ перебывае.

Профессоръ Коллинсъ много роковъ студіовалъ медицины и цѣлый свой молодый вѣкъ посвятилъ тѣмъ студіямъ, въ которыхъ онъ дуже интересовался а ажь познѣйше началъ лѣчити хорыхъ въ шпиталяхъ а потомъ въ своимъ приватномь заведенью. Глубокими студіями и практикою присвоилъ собѣ познанье лѣковъ и хоротъ на тольно, що теперь дуже легко познае онъ каждy хороту зъ опису въ письмѣ а лѣкъ на каждy хороту знае онь напамять. При томъ есть ему на великой помочи природомъ ему дана память. Профессорь КОЛЛИНСЪ если посмотритъ на своего паціента, то сейчась познае его — будь-яку — хороту.

Профессоръ И. С. КОЛЛИНСЪ.

Профессоръ Коллинсъ дастъ вамъ колька пытань а уже знае, що вамъ хибитъ. Въ важнѣйшихъ случаяхъ осмотритъ хорого и скаже сейчасъ ему, чи его хороту можь вылѣчити, або нѣть. Высше 100 нездоровыхъ людей голосится у него каждого тыждня, но о много больше есть такихъ, которы не могуть къ нему прійти лично, то лишь письменно просятъ его о помочь и о раду. А лѣчитъ такъ до него удавшихся лично, якъ и на 100 миль отдаленыхъ паціентовъ. О его удачномъ лѣченью свѣдчатъ найлучше тіи тысячи писемъ, которыхъ онъ що-тыждня достае отъ своихъ паціентовъ, которы дякуютъ ему за уздоровленье.

Профессоръ КОЛЛИНСЪ вылѣчилъ много такихъ, которымъ уже жаденъ лѣкарь не могъ помочи а стояли надъ гробомъ,—онъ ихъ потѣшилъ, подалъ имъ нову силу и привернулъ имъ ихъ здоровлье.

КОМУ не можна помочи, отъ того не возме ани цента. Если къ нему удастся невылѣчительный хорый человѣкъ, тому просто скаже, щобъ даромъ свои гроши не марнѣлъ на лѣки, но при томъ дасть ему добру раду, якъ мае жити, щобъ послѣдныи дни своего житья продолжилъ.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДѢЪ,

ПОКИ передомъ не порадитеся Професора КОЛЛИНСА. Сколько вылѣчилъ онъ такихъ, которы уже были наклоненны къ гробу а инны лѣкарѣ не могли имъ помочи, лишь гроши даромъ брали. Тогда если терпите на будь-яку тяжку хороту, то удайтесь къ тому славному доктору, а слухайте що вамъ онъ скаже; если вылѣчилъ тысячи инныхъ, то будьте певны, що и вамъ поможе.

ЕСЛИ терпите на яку-нибудь хроничну хороту, то не выдавайте свои гроши даромъ на будь-якихъ лѣкарей, но пиште Проф. Коллинсу, а будьте певны, що того не пожалуете. Свою хороту опишитъ докладно, подайте свой вѣкъ, якого пола, и що васъ болитъ а Профессоръ КОЛЛИНСЪ съ удосконалитъ вашу хороту и дастъ вамъ отвѣтъ. Прото не откладайте, бо чѣмъ долгше, то тѣмъ горше про васъ. Огонь гаситъ пока онъ малый, ибо якъ онъ сбôльшится, то уже тяжко его угасити. Такъ то и съ хоротомъ.

ЕСЛИ уже былисьте лѣчеными другими докторами—а не вылѣчили васъ, тоне тратьте надѣъ, но безъ ганьбы опишитъ все. Профессоръ Коллинсъ письма не публикуе хиба таки, которыхъ писатели на тое поволили для свидѣтельства Профессора КОЛЛИНСА.

Пишитъ по словенски или по русски, лишь на тую адресъ:

Prosessor E. S. COLLINS,
150 W. 34th Street, NEW YORK CITY.